

Nr. 28

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

4 maart 1997

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

EEDAFLEGGING

INTERPELLATIES

MONDELINGE VRAGEN

Inhoud

Nr. 28

Dinsdag 4 maart 1997

Berichten van verhindering	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	1
Verslagen	
Indiening	2
Met redenen omklede moties	
Indiening	2
Advies van de Raad van State	
Indiening en verwijzing	3
Rapport van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	3
Voorontwerp van decreet	
Indiening	3
Voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG	
Indiening	3
Moties van gemeenten	
Indiening	3
Mededeling van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	
Indiening	4
Mededeling van de Vlaamse regering	
Indiening	4
Jaarverslagen	
Indiening	4
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	4
Eedaflegging	5
Spreker : mevrouw Gerda Raskin	
Interpellaties (Regl. art. 73)	
Interpellatie van de heer Herman Suykerbuyk tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele Conferentie van de Europese Unie	

Interpellatie van de heer Karel De Gucht tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele Conferentie van de Europese Unie	
Interpellatie van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de strategie van de Vlaamse regering met betrekking tot Europa	
Interpellatie van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele Conferentie van de Europese Unie	
Interpellatie van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de vooruitgang inzake de herziening van het verdrag van Maastricht op de Intergouvernementele Conferentie	
Interpellatie van de heer Jef Sleenckx tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele Conferentie van de Europese Unie	5
Sprekers : de heren Herman Suykerbuyk, Karel De Gucht, Paul Van Grembergen, Herman Lauwers en Karim Van Overmeire, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, de heren Jef Sleenckx en Pieter Huybrechts en minister-president Luc Van den Brande	
Met redenen omklede moties	29
Interpellatie van mevrouw Vera Dua tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de toepassing en bijsturing van het mestdecreet	29
Sprekers : mevrouw Vera Dua, de heren Leonard Quintelier, Jef Van Looy en André Denys en minister Theo Kelchtermans	
Regeling van de werkzaamheden	39
Bijlage	
Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de houding van een verpakkingsfirma ten aanzien van het afvalpreventieproject in Dilbeek	42
Mondelinge vraag van de heer Georges Cardoen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de rechten van de sollicitant	43
Mondelinge vraag van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de communautaire scheef trekking inzake aanmoedigingspremies arbeidsherverdeling	45
Mondelinge vraag van de heer Joachim Coens tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn over de uitvoering van het museumdecreet	47
Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie over de ondersteuning van de kandidatuur van Rijsel voor de Olympische Spelen in 2004	50

VOORZITTER : De heer Marc Olivier, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.37 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Christian Verougstraete : familieverplichtingen.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heren Joris Van Hauthem en Luk Van Nieuwenhuysen houdende het taalgebruik op de identiteitskaarten – 550 (1996-1997) – Nr. 1.
Advies van de Raad van State gevraagd.
- Voorstel van decreet van de heer Johan Malcorps, mevrouw Yolande Avontroodt en de heer Kris Van Dijck houdende de band tussen milieuvervuiling en hormonale stoornissen, inzonderheid vruchtbaarheidsstoornissen bij de mens – 551 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.
- Voorstel van decreet van de heer Jos Geysels houdende de intercommunales – 552 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer Joachim Coens c.s. betreffende de verzoening van de behoeften aan energie en aan zuivere lucht in onze maatschappij – 543 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van resolutie van de heren Felix Strackx en Luk Van Nieuwenhuysen betreffende het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer – 545 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer.
- Voorstel van resolutie van de heer Johan Malcorps betreffende de noodzaak om zo snel mogelijk te komen tot een Vlaams urgentieprogramma ter bestrijding van de overmaat aan ozon in de troposfeer – 549 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van resolutie van de heren André Denys, Ward Beysen, Jaak Gabriels en Patrick Lachaert betreffende het ontwerp van ruimtelijk structuurplan Vlaanderen – 554 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer.
- Voorstel van resolutie van mevrouw Veerle Heeren en de heren Eddy Schuermans en Leonard Quintelier betreffende de thermische isolatie van woningen en in het bijzonder van de ramen – 556 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.
- Voorstel van resolutie van de heer Johan Malcorps en mevrouw Ria Van Den Heuvel betreffende de rechten van kinderen inzake milieu en gezondheid

Voorzitter

– 558 (1996-1997) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag uitgebracht door de heer Paul Deprez namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden over het voorstel van resolutie van de heren Georges Cardoen, Johan De Roo en Bart Vandendriessche betreffende het optimaal inschakelen van mindervaliden in het arbeidsproces
– 374 (1995-1996) – Nr. 3.
- Verslag uitgebracht door de heer Eddy Schuermans namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden over het ontwerp van decreet tot regeling van een waarborg als verliesgarantie voor het verstrekken van risicodragend kapitaal
— 473 (1996-1997) – Nr. 6.
- Verslag uitgebracht door mevrouw Ria Van Den Heuvel namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin over de hoorzittingen over het ontwerp van decreet inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen
– 516 (1996-1997) – Nr. 2.
- Verslag uitgebracht door de heer Etienne Van Vaerenbergh namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin over de hoorzitting over het Eindverslag van de Nationale commissie voor de hervorming van de wetgeving inzake jeugdbescherming
– 553 (1996-1997) – Nr. 1.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heren Etienne De Groot en Chris Vandenbroeke tot besluit van de op 18 februari 1997 door de heer Etienne De Groot gehouden interpellatie tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de hervorming van de opleiding Kinesitherapie
– 546 (1996-1997) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Walter Vandenbossche, mevrouw Brigitte Grouwels, de heren Etienne Van Vaerenbergh, Herman Candries, Michiel Vandebussche en mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot besluit van de op 20 februari 1997 door de heer Walter Vandenbossche in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het taalgebruik bij reclame in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad
– 547 (1996-1997) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Jean-Marie Bogaert, Chris Vandenbroeke, Jacques Laverge en Jos Stassen tot besluit van de op 20 februari 1997 door de heer Jean-Marie Bogaert in commissie gehouden interpellatie tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de verkoop van GIMV-participaties aan de Vlaamse regering
– 548 (1996-1997) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Jos Geysels en Kris Van Dijck tot besluit van de op 25 februari 1997 door de heren Jos Geysels en Kris Van Dijck in commissie gehouden interpellaties tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de bestemming van militaire domeinen en de mogelijke berging voor radioactief afval
– 555 (1996-1997) – Nr. 1.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende advies van de Raad van State werd ingediend :

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heer Guy Swennen c.s. houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten inzake in partneriaat samenwonenden
– 488 (1996-1997) – Nr. 4.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

RAPPORT VAN HET REKENHOF**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende rapport van het Rekenhof werd ingediend :

- Rapport van het Rekenhof over de uitvoeringsrekening van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 24-B (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

VOORONTWERP VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter : Het volgende voorontwerp van decreet werd ingediend :

- Voorontwerp van decreet houdende subsidiëring van provinciebesturen inzake het voeren van een Jeugdwerkbeleid
(VR 22/1996-1997).

Dit voorontwerp van decreet ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

**VOORSTEL VAN NORMATIEVE RECHTS-
HANDELING VAN DE EG****Indiening**

De voorzitter : Het volgende voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG werd ingediend :

- Voorstel voor een besluit van de Raad inzake het bevorderen van een duurzame en betrouwbare mobiliteit
(EG 4/1996-1997).

Dit voorstel ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MOTIES VAN GEMEENTEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende moties van gemeenten werden ingediend :

- Motie van de stad Kortrijk in verband met de erkenning van het Groeningemonument als symbool van de Vlaamse Gemeenschap, goedgekeurd door de gemeenteraad op 13 december 1996.
- Motie van de stad Tongeren rond de investeringsplannen 1996-2005 van de NMBS voor wat de provincie Limburg betreft, goedgekeurd door de gemeenteraad op 23 december 1996.
- Motie van de gemeente Roosdaal houdende ondersteuning van de motie van de vzw Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezen in verband met het programmadecreet bij de begroting 1997, goedgekeurd door de gemeenteraad op 20 december 1996.
- Motie van de stad Leuven betreffende de vestiging van Radio Vlaams-Brabant, goedgekeurd door de gemeenteraad op 19 februari 1997.
- Motie van de gemeente Wetteren omtrent uitgedeelde vluchtelingen, goedgekeurd door de gemeenteraad op 20 februari 1997.

Deze moties van gemeenten liggen ter inzage op

Voorzitter

het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

Deze mededeling ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELING VAN HET MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP
Indiening

De voorzitter : De volgende mededelingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werden ingediend :

- Beslissing van de Vlaamse geschillenraad voor radio en televisie d.d. 22 januari 1997 inzake het verzoekschrift tegen de lokale radio Blankenberge Info Radio, ingediend door de heer P. Wittevrongel.
- Advies van de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling d.d. 19 februari 1997 betreffende Overheid en volksontwikkeling – Partners in kwaliteitszorg.
- Studie over lokale radio's, in opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Departement Wetenschap, Innovatie en Media.

Deze mededelingen liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING
Indiening

De voorzitter : De volgende mededeling van de Vlaamse regering werd ingediend :

- Maandrapport Financieel Management van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (december 1996).

JAARVERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende jaarverslagen werden ingediend :

- Jaarverslag 1996 voor de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs (DIGO).
- Jaarverslag 1996 van de Commissie van deskundigen (afwijkingen op financiële en fysische normen inzake scholenbouw).

Deze jaarverslagen liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF
Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Parlement, Afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Rolnummer 1036 ;
 - Rolnummers 1037, 1038 en 1040 ;
 - Rolnummer 1039 ;
 - Rolnummer 1041.
-
-

EEDAFLEGGING

De voorzitter : Dames en heren, de heer Willy Kuijpers heeft op 1 maart 1997 ontslag genomen als Vlaams volksvertegenwoordiger voor de kieskring Leuven.

De opvolger die in aanmerking komt om hem te vervangen, is mevrouw Gerda Raskin.

De geloofsbrieven van mevrouw Raskin werden reeds goedgekeurd in onze plenaire vergadering van 4 juli 1995. Een aanvullend onderzoek door de diensten heeft uitgewezen dat sindsdien geen wijziging is opgetreden in de vervulling van de verkiesbaarheidsvoorwaarden van mevrouw Raskin.

Ik stel dan ook voor om niet opnieuw over te gaan tot de benoeming van een commissie voor het onderzoek van de geloofsbrieven. Is het Vlaams Parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Ik roep mevrouw Raskin uit tot Vlaams volksvertegenwoordiger en nodig haar uit de grondwettelijke eed af te leggen, die luidt als volgt : Ik zweer de Grondwet na te leven.

Mevrouw Gerda Raskin : Ik zweer de Grondwet na te leven. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Raskin, namens alle Vlaamse volksvertegenwoordigers heet ik u van harte welkom in ons midden. Ik hoop dat we op een goede, collegiale manier zullen samenwerken.

INTERPELLATIES (*Regl. art. 73*)

Interpellatie van de heer Herman Suykerbuyk tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele Conferentie van de Europese Unie

Interpellatie van de heer Karel De Gucht tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele Conferentie van de Europese Unie

Interpellatie van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de strategie van de Vlaamse regering met betrekking tot Europa

Interpellatie van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele Conferentie van de Europese Unie

Interpellatie van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de vooruitgang inzake de herziening van het verdrag van Maastricht op de Intergouvernementele Conferentie

Interpellatie van de heer Jef Sleeckx tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele Conferentie van de Europese Unie

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heren Suykerbuyk en De Gucht tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele Conferentie van de Europese Unie, van de heer Paul Van Grembergen tot minister-president Van den Brande, over de strategie van de Vlaamse regering met betrekking tot Europa, van de heer Van Overmeire tot minister-president Van den Brande, over het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele Conferentie van de Europese Unie, van mevrouw Verwimp-Sillis tot minister-president Van den Brande, over de vooruitgang inzake de herziening van het verdrag van Maastricht op de Intergouvernementele Conferentie en van de heer Sleeckx tot minister-president Van den Brande, over het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele Conferentie van de Europese Unie.

De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden heeft al in 1995 de gang van zaken in de Intergouvernementele Conferentie besproken. Ze heeft toen ook een resolutie ingediend. Deze zaak werd in juni van vorig jaar ook in plenaire zitting behandeld. Het moment is gekomen om de regering opnieuw te ondervragen over de huidige gang van zaken, zeker nu blijkt dat het Nederlandse voorzitterschap ambitieuze bedoelingen naar voren schuift in verband met deze Conferentie en een eventuele aanpassing van het verdrag van Maastricht.

De Nederlandse minister-president heeft weliswaar gezegd dat hij niet zó veel ambitie heeft op dit gebied. Zijns inziens zou de top van Amsterdam vooral gericht zijn op de consolidatie en de verbetering van het huidige verdrag. We zullen dus niet direct moeten hopen op een verdrag van Amsterdam, tegen de blauwe achtergrond van the capital of inspiration. Deze term gebruikte men er immers bij de opening. Niemand gelooft dus in een forse stap vooruit.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Suykerbuyk, als u het over een laag ambitieniveau had, dan had u het toch over Nederland.

De heer Herman Suykerbuyk : Ik heb geciteerd. Uiteraard had ik het over het laag ambitieniveau van het Nederlandse voorzitterschap. Dat is de context waarin ik dit citaat heb aangehaald.

Ik geloof dat het niet zo een vaart zal lopen. Niet omdat ik dat prettig vind, maar omdat er veel aanwijzingen zijn dat de ontwikkelingen in Europa niet naar wens verlopen. Dat neemt niet weg dat de bestaande Europese ontwikkelingen de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement voor een verantwoordelijkheid stellen. We moeten op een actieve manier worden betrokken. Het debat in dit Vlaams Parlement, dat heeft stilgelegen, mag zich niet beperken tot deze interpellatie. Er staat ons de komende maanden op dat punt een en ander te doen.

De interministeriële conferentie is de plaats waar het buitenlands beleid van Vlaanderen wordt gevoerd. Dat beleid is op een confederale wijze ingekapseld in het Belgisch federale beleid. Men beslist er bij consensus. Naar het schijnt heeft deze conferentie de gang van zaken in de Intergouvernementele Conferentie slechts twee maal geagendeerd. Dat lijkt me nogal weinig.

Ik heb in mijn interpellatieverzoek negen vragen gesteld. Ik wil ze herleiden tot drie. De eerste vraag gaat over wat in Vlaanderen leeft op gebied van taalcultuur en verscheidenheid. Ik zal mijn vraag illustreren met een sarcastisch citaat van de heer Jaak Peeters. De zaak is nu definitief beslist. Europa staat de Belgische overheid toe, jawel, Europa – staat toe- dat de Belgische overheid bepaalt dat het Nederlands op etiketten van voedingswaren in Vlaanderen verplicht wordt gesteld. Einde citaat.

Ik begrijp het sarcasme van deze uitspraak. Altijd opnieuw wil men de cultuurparagraaf uit het Verdrag van Maastricht verkeerd begrijpen. De zin van die cultuurparagraaf is dat alles wat met taal en cultuur te maken heeft, niet primair tot de Europese bevoegdheden behoort, omwille van de subsidiariteit en de verscheidenheid. Er wordt vaak gezegd dat er behoefte is aan subsidiariteit en verscheidenheid. Inzake cultuur gebruikt men het argument dat men het geïntegreerd proces in Europa niet begrijpt, dat economie niet van andere zaken te scheiden valt. Op die manier kapselt men de cultuur in een totaalproces in. Ik verwijs naar wat de heer Pex, voorzitter van de commissie cultuur in het Europees Parlement, recent heeft verklaard.

Misschien nog een recenter voorbeeld is het Comité van de Regio's. Uitgerekend in dat Comité werd voorgesteld de unanimiteitsregel – zoals die voor culturele aangelegenheden geldt – af te schaffen omdat er zoveel andere, vooral economische incidenten zijn. Het opzet werd op de valreep bij amendement vrijdeld. De eenparigheid bleef bewaard door de aanvaarding van dit amendement bij 36 tegen 34 stemmen. Men kan zich inbeelden wat zulks in de praktijk betekent. Taal en cultuur zijn volgens een bepaalde euro-elite dus duidelijk van een mindere orde.

Vaak hoort men zeggen dat er in Vlaanderen geen debat over Europa wordt gevoerd. Sommigen voegen hier aan toe dat als een dergelijk debat dan wel wordt gevoerd, men zich beperkt tot de problematiek van de Brusselse rand. Zulke uitlatingen irriteren me, omdat de Europese instellingen in Brussel en in de rand wel degelijk problemen opleveren.

Ik zou nu iets willen zeggen over het talenregime in Europa, al besef ik dat ik daarmee in deze vergadering waarschijnlijk open deuren intrap. In dit parlement leeft de bijna unanieme mening om de verscheidenheid in het talengebruik volledig te behouden, zoals gestipuleerd in het huidige verdrag. Ook in het Europees Parlement is een meerderheid deze mening toegedaan. Bij herhaling

Suykerbuyk

hoort men de opmerking dat die veelheid aan talen grote kosten met zich meebrengt. Vanuit de kantoren van de Europese Commissie hoort men alarmkreten over de dertien Europese talen. Babel moet worden afgewend, zo klinkt het daar. Als men daarmee bedoelt dat het aantal officiële talen moet worden gereduceerd, druist dat flagrant in tegen onze wensen.

In dit verband zou ik willen citeren uit het verslag van een studiedag die werd georganiseerd door de Nederlandse Taalunie. Daar zei mevrouw Thyssen, die deze kwestie van zeer nabij volgt, het volgende : Ik beweer, en dit op basis van wat veel gewone mensen mij zeggen, dat, als wij niet uitermate voorzichtig omgaan met de talenkwestie en onverantwoord gaan snoeien, veel burgers van Europa zich tweederangs zullen voelen en zich van het eenmakingsproces zullen afkeren. Om de redenen die u ook kent, op het economische, sociale, politieke en veiligheidsvlak, kunnen we ons dat niet permitteren. Dat is de inzet, dat is wat op het spel staat, en daar heb ik 1,3 percent van het Europees budget voor over. Einde citaat. Ik kan dit slechts beamen. Als men de toenadering en vermenselijking van Europa wil nastreven door het talengebruik te laten zoals het is, moet men daar 1,3 percent voor over hebben.

Mijn tweede punt betreft de rechtstreekse deelname van Vlaanderen aan de Europese besluitvorming. Laten we eerlijk zijn : het Comité van de Regio's raakt niet van de grond. Het klachtrecht bij het Hof van Justitie is een billijke eis, maar het is twijfelachtig of men daarmee in één keer de sprong van de regionale realiteit naar de regionale legitimiteit kan maken. Het Comité van de Regio's mag niet alleen een instelling zijn, maar het moet politieke kracht krijgen, wat uiteindelijk moet leiden tot een betere deelname aan de Europese besluitvorming. Het huidige politieke gewicht van wat in het Comité wordt beslist, is heel gering. We moeten ook andere mogelijkheden in aanmerking nemen. De heer De Gucht stelde in een resolutie voor om de stemmen van de lidstaten te verdelen zodat men rechtstreeks toegang krijgt tot de Europese besluitvorming.

Een strakkere band tussen Vlaanderen en Europa wordt bepaald door de manier waarop Europa zal evolueren. De Europese federalisten zijn voorstanders van een communautair Europa, terwijl de Europese confederalisten voorstanders zijn van een meer intergouvernementeel Europa. De onduidelijkheid is zeer groot en de kans dat men

een tussenoplossing zoekt, beangstigt velen. De Schengenmaterie – die de Europese interne veiligheid beoogt – interesseert ook Vlaanderen. Men zou de Schengenproblematiek min of meer communautair maken. Dergelijke ontwikkelingen gaan de verkeerde kant op. De Europese bevolking wil terecht een eenvoudige constructie, zodat ze weet wie wat beslist en vooral hoe de besluitvorming totstandkomt. Men wordt er zich steeds meer van bewust dat vaak niet voor Europa, maar wel omwille van Europa wordt gehandeld.

Het verhaal over het democratisch deficit is oud. Het draagt ertoe bij dat de eindbestemming, een Europa dat de vele verworvenheden van lidstaten en regio's eerbiedigt, onduidelijk is. Het gaat niet alleen over de Europese markt, waarvoor weinig enthousiasme kan worden opgewekt, alle PR-campagnes ten spijt. Ik treed de heer Jacques Delors bij dat zelfs het mooiste meisje niet kan geven wat het niet heeft.

Hoe Vlaanderen er in de toekomst zal uitzien, is afhankelijk van de wijze waarop Europa zich ontwikkelt. Het beperkte Europa van de intergouvernementelen zal tot gevolg hebben dat de macht van de lidstaten gelijk blijft. Vlaanderen kan zich enkel ten volle ontwikkelen in een communautair Europa, dat de bevoegdheden van onder meer de Belgische economische en monetaire unie in handen krijgt. Dit zal de zelfstandigheid van Vlaanderen vergroten. Sommigen zijn van mening dat Vlaanderen in dat Europa te klein is. Deze vergadering kent staten die veel kleiner zijn dan Vlaanderen. Dergelijke argumenten zijn dus niet zinvol. Anderen voelen er niets voor om het Belgische monetaire en economisch model voor het Europese in te ruilen. Maar men kan niet meer uit de Europese Unie stappen ; dat had men in 1957 moeten doen.

Een derde punt betreft het federale beleid in Europa dat constitutief is met het Vlaamse beleid. De minister-president heeft in de commissie uitdrukkelijk gesteld dat de brede context waarin Vlaanderen zich als deelstaat ontwikkelt, voldoende gewicht in de schaal legt om de toekomst van de Europese Unie mee te bepalen. Ik verwees al naar het lage ambitieniveau onder het Nederlandse voorzitterschap. Ook de vertegenwoordiger van de federale minister van Buitenlandse Zaken op de IGC, professor Dehousse, spreekt over een beperkte ontwikkeling van het communautaire optreden. Volgens de professor bestaat alleen voor tewerkstelling een zekere communautaire interesse. Men kan het nut van de conferentie betwijfelen. Voor

Suykerbuyk

Vlaanderen is dat ook gerechtvaardigd, aangezien werkgelegenheid in dit parlement een prioriteit is.

Men krijgt de indruk dat Europa ter plaatse trap-pelt. Dat is heel begrijpelijk. Europa was ooit in de eerste plaats een Europa van subsidies, dat steun toekende aan allerlei projecten, tot grensoverschrijdende fietspaden toe.

Die tijd is voorbij. We komen nu op het fatale kruispunt der wegen. Blijkbaar beweert iedereen wel eenstemmig dat het intergouvernementeel niet mogelijk is. Een monetaire unie zonder politiek concept moet volgens sommigen kunnen. De anderen – en zelfs Engeland ziet het zo en me dunkt is dit de reden waarom het niet geïnteresseerd is – gaan ervan uit dat een eenheidsmunt zo ingrijpend is dat de marge van een eigen politiek op fiscaal, sociaal en economisch gebied zeer gering is.

Dit is zonder meer revolutionair. Er is een steeds sterkere publieke opinie die ernaar streeft een zo groot mogelijke nationale bewegingsvrijheid op fiscaal, sociaal en economisch gebied te behouden. Die groeiende Europese opinie noemt men de Eurosceptici. Die Eurosceptici krijgen als antwoord dat hun scepsis terecht is als ze kunnen aantonen dat de nationale staten de afgelopen dertig jaar op het terrein van economische groei en tewerkstelling behoorlijk hebben gefunctioneerd. De vraag is of zij dat bewijs kunnen leveren. De tweede vraag luidt vanzelfsprekend of de keuze, waarbij men op Europees niveau tot een sluitend concept komt via de Economische en Monetaire Unie, eveneens onontkoombaar is. Een prangende vraag daarbij is dan weer welk totaalbeleid – met oog voor sociale aangelegenheden, veiligheid en milieu – men kan bieden aan de inwoners van de vele lidstaten en regio's in Europa. Ik geef toe dat het een nogal paternalistische benadering is om een beleid aan te bieden. Een beleid biedt men niet aan : het wordt gemaakt en democratisch opgebouwd. Het past overigens goed in het kader van dit betoog om even te vermelden hoeveel meer democratie een eventueel nieuw verdrag brengt. De publieke opinie is niet alleen het Deense neen vergeten, maar nog minder de hautaine reactie daarop. De logica zegt dat de monetaire integratie en een stabiliteitspact samengaan. Naar verluidt zou dit nog niet zo slecht zijn voor Vlaanderen. Sommige Vlaamse studiediensten noemen het pact een zegen. Zegen of geen zegen, een grotere Europese zone dan vandaag zou uitgroeien tot een krachtmeting waarbij het absolute recht van de sterkste geldt, als men tegelijk toelaat dat een prin-

cipe van absolute vrije concurrentie inzake fiscus, milieu en sociale zaken mag blijven spelen. Een stabiliteitspact dat de lidstaten in quarantaine plaatst, is, vanuit een standpunt van budgettaire sanering, hoe dan ook positief. Zeker als, zoals in België de inspanning om tot schuldafbouw te komen, voor tweederde door Vlaanderen wordt gedragen. Tegelijk moet de vraag worden gesteld hoe groot de ruimte blijft voor een eigen fiscaliteit, want fiscaliteit is eigen beleid en quarantaine is quarantaine.

En dan is er nog een punt : in het kader van het stabiliteitspact mag men de vraag stellen hoe men ertoe is gekomen de landen die de norm niet halen, te vervolgen met reuzenboeten op een zodanige manier dat men de geleverde inspanningen niet honoreert, maar men ze integendeel met miljardenboeten nog moeilijker maakt. Ik verwijs in dat verband naar datgene wat de voormalige Italiaanse minister van Buitenlandse Zaken, de heer Martino heeft gezegd. Hij heeft zich afgevraagd of het stabiliteitspact met voldoende realiteitszin is afgesloten. Voor Italië zou het niet-halen van de norm een boete van 10.000 miljard lire betekenen. Uiteraard is dit – letterlijk – enorme bedrag niet aan Vlaanderen besteed. Vlaanderen heeft echter wel – en dan noem ik Vlaanderen binnen het Belgische kader in de zin zoals de Duitse Länder die zichzelf staatsdragende regio's noemen – het recht, te eisen dat een monetaire eenmaking ruimte laat voor het eigen beleid, waarbij Europa zich dus niet opdringt altijd en overal. Europa, dat aanwezig is bij alle mogelijke reglementeringen ; Europa, dat afwezig is bij multinationals en wanneer het erom gaat de grote economische ruimte verkeersregels op te leggen. Europa lijkt sterk in reglementeringsdrift. Europa lijkt hetzij schatplichtig, hetzij zwak zonder meer als het erop aankomt economische belangen die de Europese ruimte al heeft ingenomen, te integreren. De economie heeft in feite de Europese ruimte reeds jaren ingenomen, maar neemt geen initiatief om in die ruimte ook in rechte, met rechten en plichten, geïntegreerd te worden. De gebeurtenissen van de voorbije dagen hebben dit ook bewezen.

Mijnheer de minister-president, ik moet u niet overtuigen van het feit dat de belangstelling voor Europa minder is dan ze ooit is geweest. Ik heb al eerder op deze tribune het volgende voorbeeld gegeven. Bij een tussentijdse verkiezing in Engeland voor een vacante Europarlementszetel was er een opkomst van 11 percent. Ik denk dat dit cijfer meer zegt dan veel argumenten over hoe onverschillig men wel ten aanzien van Europa staat. Recente peilingen wijzen uit dat velen in Europa

Suykerbuyk

vrezen voor zaken zoals de eenheidsmunt, de uitbreiding van de Unie naar Oost-Europa en een groeiende reglementering. Terzelfdertijd verwacht men evenwel meer werkgelegenheid, meer veiligheid, en een beter milieu. Dat is de realiteit. Ik denk dat de Vlaamse regering terzake een verantwoordelijkheid heeft op te nemen. Ik hoop dat deze interpellatie het debat opnieuw aanzwengelt. Dat debat moet ook in de commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden opnieuw worden gevoerd.

Ik vraag de minister-president dus een antwoord te geven op datgene wat hier grofweg werd geschetst, en op de daarmee samenhangende vragen. Bovendien wil ik hem verzoeken verslag uit te brengen over datgene wat in het raamwerk van de Intergouvernementele Conferentie, en, aansluitend daarbij, over datgene wat als voorbereiding op de top van Amsterdam is gebeurd. Verder zou ik hem willen vragen om toe te lichten wat Vlaanderen – samen met de Belgische federale staat – heeft voorgesteld, en ook waarover werd onderhandeld, wat er werd beslist, en wat er werd afgewezen. Ik hoop dat de Vlaamse regering inzake dit voor Vlaanderen wezenlijke punt een afdoend antwoord zal geven. (*Applaus bij de CVP, de SP en de VU*)

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de heer Suykerbuyk heeft al diverse punten naar voren gebracht. Sta me toe even in te pikken op zijn derde punt. Waar staan we nu eigenlijk met deze Intergouvernementele Conferentie ? Deze conferentie is eigenlijk een uitvloeisel van het Verdrag van Maastricht. In dat verdrag werd bepaald dat deze conferentie zo ongeveer op dit ogenblik zou bijeenkomen. De bedoeling van deze Intergouvernementele Conferentie bestaat er in de eerste plaats in een antwoord te bieden op de problemen van de uitbreiding. Het gaat, met name, over de democratische besluitvorming en over de uitwerking van de zogenaamde tweede en derde pijler. Het betreft het interne beleid – inzake justitie – en het externe beleid – inzake buitenlandse en het veiligheidsaangelegenheden.

Als we even inschatten waar deze Intergouvernementele Conferentie nu staat, en als we het verslag lezen dat professor Dehousse heeft opgemaakt voor de federale regering, en als we dan ook nog de tussentijdse status quaestionis van de Europese Raad van Dublin bekijken, dan moeten we beslui-

ten dat we nog nergens staan. De Intergouvernementele Conferentie heeft al over een aantal zaken gedebatteerd. U bent ongetwijfeld bekend met de *langue de bois* van de communiqués van Europese Raden. Daarom zult ook u zich ernstige vragen stellen als u het volgende citaat uit het communiqué van Dublin onder ogen krijgt. Ik citeer : De Europese Raad neemt er nota van dat in het document van het voorzitterschap, overeenkomstig het standpunt van vele delegaties, deze kwesties pas in een latere fase van de conferentie definitief kunnen worden geregeld, en geen teksten in verdragsvorm over flexibiliteit en bepaalde gevoelige institutionele kwesties zijn opgenomen. Wel bevat het document een analyse van de kwesties en een overzicht van de keuzemogelijkheden. In de volgende fase van de conferentie moet een oplossing worden gevonden voor alle institutionele vraagstukken, waaronder met name de omvang van de commissie ; de rol van het Europees Parlement ; de collectieve inschakeling van de nationale parlementen ; de stemprocedures in de Raad en de werking van het Hof van Justitie, met inachtneming van de evenwichten die altijd een belangrijk kenmerk van de opbouw van Europa zijn geweest. Einde citaat.

In deze paragraaf zegt men dus eigenlijk dat men nog nergens staat. Ik stel u daarom de volgende vraag, mijnheer de minister-president. Heeft het eigenlijk wel zin om er nu al van uit te gaan dat we een Verdrag van Amsterdam zullen afsluiten ? Want wat zal er in dat verdrag staan ? Wat gaat dat verdrag immers bevatten ? Niet alleen deze paragraaf, maar ook alle her en der opduikende berichten wijzen erop dat men in feite nergens staat. Al evenmin is men zelfs maar begonnen aan de oorspronkelijke agenda van de Intergouvernementele Conferentie. De oorspronkelijke vraag was : op welke wijze zal de EU antwoorden op de uitbreiding ? Ik geloof dat men Europa een slechte dienst bewijst als men in deze omstandigheden – gezien het lage ambitieniveau van minister-president Kok, om het met de woorden van de heer Suykerbuyk te zeggen – zou trachten tot een verdrag te komen.

Men moet onder ogen durven zien dat in een aantal belangrijke punten van de uitbreiding en vooral de democratisering van de EU, in feite geen enkele verdere stap voorwaarts mogelijk is. Ik vrees enigszins dat een soort verdrag van Amsterdam dat desondanks toch tot stand zou worden gebracht, als enige gevolg zal hebben dat Europa nog ingewikkelder en ondoorzichtiger zal worden ; dat her en der een aantal agentschappen zullen worden opgericht ; dat de keuzen tussen een federalistische en de intergouvernementele benadering nog meer zul-

De Gucht

len worden dooreengehaspeld. Uiteindelijk zal Europa in een straatje zonder eind belanden. Het verdrag moet immers ook nog worden geratificeerd door alle lidstaten. Dan bestaat de kans dat niet alleen de Deense burgers, maar ook die van andere landen de – op dat ogenblik terechte – conclusie zullen trekken dat ze voor dit soort Europa passen.

Welk soort Europa willen wij ? Als Europa als continent nog een toekomst wil waarborgen, zal het een aantal belangrijke stappen moeten zetten. In dat verband heeft men het over de zogenaamde tewerkstellingsparagraaf. Bekijkt men deze paragraaf zoals ze nu voorligt op de Intergouvernementele Conferentie, dan komt ze op het volgende neer : er moet meer tewerkstelling komen in Europa. Dit verklaren is natuurlijk zeer eenvoudig. Daar zal wel iedereen het mee eens zijn. Waar ik echter geen aanwijzing over terugvind, noch in het verdrag, noch in het Europese beleid, is de manier waarop men tewerk zal gaan. Zomaar aan de mensen zeggen dat het een schande is dat er zoveel werkloosheid is en dat er meer werkgelegenheid moet komen, is in feite een perfide manier om hen te bedriegen.

Ik leg even het verband met de zaak Renault, die dit parlement deze dagen erg bezighoudt. Wil men het inderdaad over tewerkstelling en het sociale Europa hebben, dan is dit toch een aangewezen aanknopingspunt. De heer Suykerbuyk zei het reeds : het kan niet dat het economische gebeuren zich via de Europese interne markt op het Europese niveau – en in een aantal sectoren eigenlijk meer en meer op het mondiale vlak – afspeelt, terwijl het sociale tegengewicht voor die economische krachten zich nog steeds op het nationale niveau bevindt. Deze aspecten moeten worden gelijkgeschakeld : zowel het economische proces – dat op het Europese vlak moet plaatsvinden – als dit sociale tegengewicht, dat gerechtvaardigd is en aanwezig moet zijn in een sociale markteconomie.

Met andere woorden, op Europees vlak moeten er een aantal middelen – drukkingsmiddelen zelfs – komen om het evenwicht tussen die aspecten te verwezenlijken. In wat de Intergouvernementele Conferentie op papier zet, vind ik daar echter niets van terug. Ook van het fiscale element zie ik tot op heden niets. In dat verband is men niet van plan om van het principe van de unanimiteit af te stappen. Wordt deze unanimiteit niet verlaten, dan blijven we in het huidige Europese landschap steken : een interne markt waarbinnen elke EU-lidstaat

een fiscale vrijhaven is. Ik doel met die term niet enkel op Luxemburg : in feite is elke lidstaat op zijn specifiek gebied een vrijhaven. Binnen die interne markt kunnen een aantal bevooroordeelde spelers die de mogelijkheid hebben om zich te laten bijstaan, van lidstaat tot lidstaat surfen of zappen, op zoek naar ideale constructie. Het is geen toeval dat er net boven Antwerpen zoveel Nederlanders wonen. Het is misschien verwonderlijk, maar België is op een aantal specifieke punten een fiscale vrijhaven. In een interne markt die zijn naam waardig is en die maatschappelijk wordt gedragen, is het noodzakelijk dat op een aantal vlakken gemeenschappelijke fiscale maatregelen worden uitgewerkt.

Mijn derde punt gaat over de democratie. Op Europees vlak moeten er een aantal cruciale stappen worden genomen. Men schuift deze zaken echter eindeloos voor zich uit. Ik weet dat Europa in fases moet worden uitgebouwd. Het is onmogelijk om ineens een Europa tevoorschijn te toveren. Als men in Europa vooruit wil gaan, dan is een veel duidelijkere keuze voor een democratische opbouw en besluitvorming nodig.

Als we op het fiscale, sociale en democratische vlak in Europa geen stap vooruit zetten en als we bovendien vaststellen dat het gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid geen vorderingen maakt, dan stel ik mij zeer ernstig de vraag of het aanvaardbaar is om op deze manier verder te doen. Mijnheer de minister-president, is het aanvaardbaar om over enkele maanden een Europese hoogmis in Amsterdam te krijgen met een verdrag van Amsterdam met een laag ambitieniveau ? Ik vraag me af of we Europa daar wel een goede dienst mee bewijzen. Moeten we vanuit dit parlement en vanuit Vlaanderen niet de boodschap overbrengen dat de Intergouvernementele Conferentie voor ons niet hoeft, als tot een aantal belangrijke zaken niet kan worden besloten ? We zijn meer voorstander van een verlenging van het besluitvormingsproces. Men moet kijken naar de politieke evoluties tijdens de komende maanden, misschien komt men op een bepaald ogenblik zelfs tot de vaststelling dat er voorlopig nog geen verdrag kan worden afgesloten.

Ik zal nog even ingaan op het culturele Europa en het taalelement. Ik wil mijn tijdsbestek respecteren en zal het dus kort houden. Het staat voor mijn fractie buiten kijf dat de talen in Europa onverkort moeten worden gerespecteerd. Een achterpoortjespolitiek mag niet worden toegelaten. De heer Suykerbuyk gaf net het voorbeeld van de etikettering. De Europese Unie is geen gemeenschap van amb-

De Gucht

tenaren of bedrijven. De Europese Unie heeft alleen zin als het een gemeenschap is van burgers. Binnen deze nieuwe ruimte moet de democratie kunnen spelen. Dat wil zeggen dat iedereen zijn eigen taal moet kunnen spreken. Een Europees Parlement waarin elke taal niet langer op gelijke voet wordt behandeld, is de naam parlement niet meer waardig. Het gaat hier niet alleen om een respect uit mededogen. Het gaat om de gelijkwaardigheid van alle Europese talen, die onverkort moet blijven gevrijwaard, en om het wezen van de democratie.

Vervolgens hebben we het probleem van de deelname van de regio's. Sinds enkele maanden ben ik lid van het Comité van de Regio's. Jammer genoeg wordt het vroeger beeld dat ik hierover had, alleen maar bevestigd. Ik zeg niet dat dit comité nutteloos is. Het is echter geen orgaan dat de roeping heeft om een echte instelling van de Europese Unie te worden. Het is op zijn niveau nuttig : het betreft regio's met staatsrechtelijke ambities zoals belangrijke en minder grote steden, bij het Europese gebeuren. Het zorgt ervoor dat beleids mensen op een regionaal en stedelijk niveau zich interesseren voor Europa.

Dat is op zich een positief gegeven. Ik ben er echter meer nog dan vroeger van overtuigd dat het onze roeping is rechtstreeks macht te verwerven in de Europese instellingen. We beschikken over de mogelijkheid ons tot het Europees Hof van Justitie te wenden om zaken aan te vechten, maar dat is een negatieve uitoefening van macht. Ik geloof in de positieve machtsuitoefening. We moeten de nodige middelen zoeken om een aantal regio's aan de Europese besluitvorming te laten deelnemen. Ik denk aan regio's met staatsrechtelijke ambities zoals de Duitse Länder, Vlaanderen, Wallonië en een aantal Spaanse regio's. Ik kan niet akkoord gaan met de tegenwerping dat de stemmenverdeling dan moeilijk wordt. Het systeem moet gewoonweg worden aangepast. Het is onze verzuchting rechtstreeks deel te nemen aan de Europese ministerraad. Dat moeten we waarmaken.

U stond positief tegenover dit idee, mijnheer de minister-president. U gaf in de commissie aan dat daarover gesprekken mogelijk zijn met sommige Europese partners. Hoe ver staan die contacten of gesprekken ? Wint dit idee veld ? Wat zijn de mogelijkheden om op dat punt stappen te zetten ? Vlaanderen wil zijn boodschap op sociaal, economisch en politiek vlak uitdragen. (*Applaus bij de VLD, de VU, AGALEV en de CVP*)

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, ik kan me volledig aansluiten bij de toespraken van de heren Suykerbuyk en De Gucht, zowel bij de inhoud als bij de psychologische aanleiding.

Vlaanderen werd in de loop van deze eeuw geteisterd door twee tragische oorlogen. Deels daardoor werden we sympathisanten en dragers van het idee van een politieke Europese Unie. We droomden van een Europa waar de volkeren elkaar niet meer zouden uitmoorden. Gedurende de voorbije dertig jaar hebben we die idee en wens uitgedragen in alle sectoren en geledingen van onze samenleving. We hebben getracht de mensen te overtuigen en te motiveren.

Nu, anno 1997, zien we de aftakeling en zelfs het tegenovergestelde van al die ideeën. Er dreigt bij velen niets over te blijven van die liefde of hartstocht. Integendeel, de mensen willen hoe langer hoe minder te maken hebben met politiek. Ik weet bijna zeker dat de publieke opinie in Vlaanderen op dit ogenblik eerder afwijzend staat tegenover Europa. De mensen voelen afkeer, afkeuring en minachting voor de Europese constructie, in plaats dat deze hun hoop en kracht geeft. Dat heeft natuurlijk te maken met het verwachtingspatroon dat we hebben gecreëerd. We dachten dat de verschillende lidstaten mee de motoren van actie en vooruitgang zouden zijn, wat echter niet het geval blijkt. Misschien hebben de kleine staten die werking doelbewust gedragen, maar we stellen vast dat de grote staten terug verzeild geraakt zijn in vormen van oud staatsnationalisme en oud staatsbelang en niet in vormen van wat de Europese politieke unie moet worden.

Dus wordt men ontgoocheld. Ik herinner me dat men tien jaar geleden, en ook naar aanleiding van het Europees debat over de HST, zei dat men die twintig miljoen werklozen – het zijn er ondertussen 25 miljoen geworden – ging halveren. Daar is niets van in huis gekomen. Integendeel, in plaats van de hoop die tien jaar geleden werd gegeven, is er nu cynisme, afstand en ongeloof gekomen.

Bovendien zijn Europa en haar instellingen zeer ongrijpbaar. Als de machteloze middeleeuwer, de machteloze oermens of de machteloze Griek geconfronteerd werd met het ongrijpbare, dan vormde hij dat om tot goden met goede of slechte eigenschappen. Op die manier probeerde hij dat te

Van Grembergen

vatten. Vraag eens aan de burger die de discussie over Europa voert of hij Europa grijpbaar en begrijpelijk vindt. Op dit moment is Europa voor de burger niet te begrijpen. Hij heeft er ook geen greep op. Het is iets dat hem boven het hoofd hangt als een soort lot. Hij weet wel dat België een commissaris heeft, met name de heer Van Miert. De heer Van Miert komt op dit ogenblik echter niet over als iemand die onze belangen verdedigt – misschien is dat zijn opdracht ook niet. Hij komt over als iemand die eerder tegen onze belangen moet optreden dan als iemand die voor onze belangen moet optreden.

De heer Van Miert ziet nog in dat Europese commissarissen het algemeen Europees belang zouden moeten dienen. Het heeft niets met de politieke familie van de heer Van Miert te maken, noch met zijn naam. Bij iemand anders zou ik hetzelfde voorbeeld gebruiken. Hij is nog het enige grijpbare, het enige dat nog enigszins tot de verbeelding spreekt omdat men hem al eens op de televisie ziet. Voor de rest zien we alleen het Europees Parlement dat over en weer reist en veel geld kost en ook de Europese ambtenaren in en rond Brussel. Wij zien echter niets dat grijpbaar is, niets dat invloed heeft, niets democratisch, niets waarbij de burger betrokken is.

Johan Daisne heeft ooit een boek geschreven met als titel : Het gevecht met de engel. Het is een metafoor voor het ongrijpbare Europa voor de burger die in Vlaanderen, in Frankrijk, of waar dan ook, leeft.

Het tweede grote probleem is het probleem van de verbreding en de verdieping van de Europese Unie. De EU telt op dit ogenblik vijftien leden, en heeft ongeveer 320 miljoen inwoners. Indien ook Tsjechië, Slowakije, Kroatië, Slovenië, Polen, de Baltische staten en Turkije lid worden van de Europese Unie, zal deze massa nog vergroten. Men beseft zeer goed dat deze grote politieke ruimte vooral op economisch en financieel vlak zal worden ingevuld, maar niet op sociaal vlak. Er bestaat bijvoorbeeld geen fiscale regelgeving die van toepassing is van Helsinki tot Portugal. Men heeft overigens niet de ambitie om die te realiseren, integendeel, men wuift dit gemakkelijks halve weg.

In het Europees Parlement is de socialistische partij de grootste fractie, gevolgd door de christen-democratische partij.

De heer Herman Lauwers : De heer Sleenckx is een socialist.

De heer Paul Van Grembergen : Er rijzen heel wat vragen over de allianties die in het Europees Parlement worden gevormd om over een machtsinstrument te beschikken. Ook wij hebben ervaring met deze politieke families. Het water staat ons tot aan de lippen, en als we het woord willen krijgen, moeten we een verbond sluiten met de duivel. Wat het Europees Parlement betreft, vraag ik me overigens af welke relatie er op filosofisch en politiek vlak bestaat tussen de christen-democraten en de Britse conservatieven. Welke invloed heeft de filosofie van deze twee grote politieke families op de evolutie van het sociale Europa ? Men beschouwt het Europees Parlement als een goed instrument om een aantal machtsmandaten te verkrijgen, maar niet om een fundamentele Europese politiek te voeren.

Indien de Europese Unie wordt uitgebreid, zal het aantal consumenten nog groter worden. Sommige landen streven daar waarschijnlijk ook naar. Groot-Brittannië wekt de indruk dat het alleen lid is om te kunnen profiteren van het mercantilisme. Met onze verontwaardiging kunnen we nergens terecht. In 1972 hebben de landbouwers betoogd in Brussel. (*Opmerking van minister-president Luc Van den Brande*)

De heer Paul Van Grembergen : Toen zijn de landbouwers en de landbouworganisaties er nog eens in geslaagd om hun verontwaardiging over wat Europa aan het worden was, te bundelen. Ze kunnen zich vrij goed organiseren en ze hebben daar ook een aantal materiële middelen voor. Iedereen is ontevreden over Europa. Men kan echter de verontwaardiging niet meer bundelen. Men brengt de kracht niet meer op. Zover is het gekomen. We hebben het hier over een aftakelingsproces. Zelfs de verontwaardiging over wat Europa zou moeten zijn, kan men niet meer bundelen in acties. Dat is toch een teken aan de wand.

Laten we de vraag eerlijk stellen : waar is die burger dan in Europa ? Waar staat één individuele burger op 320 miljoen inwoners – straks misschien op 400 miljoen ? Er is geen democratie, alleen een Eurocratie. De Eurocratie is onbekend, ondoorzichtig, oncontroleerbaar, onoverzichtelijk. Vormt de opsomming van al die adjectieven niet het bewijs van het democratisch deficit dat we elk jaar verder laten betijen ? Noch in Maastricht, noch in die Intergouvernementele Conferentie zal daarop verregaand worden ingegaan.

Van Grembergen

Waar zijn we in dat geval mee bezig ? Dan begrijp ik de vraag van de heer De Gucht volkomen : kan het zo nog verder ? Moet Vlaanderen dan niet pleiten tegen een conferentie in de plaats van genoeg te nemen met een invulling die ons geen stap vooruit brengt en die ons misschien alleen maar verder verwijderd van onze idealen ?

Ik sluit me aan bij uw aanmerkingen over het taalgegeven, over de positie van Vlaanderen, over het verdelen van stemmen. Wij menen dat in Europa het referendum een essentiële rol moet vervullen. Het moet een instrument vormen tegenover die kolossale macht ; het moet er een tegengewicht voor zijn.

Het Europees Parlement heeft in essentie over sommige zaken wel wat meer macht gekregen. Het blijft echter in hoge mate een adviesinstrument, en is nog niet echt een parlementair instrument geworden. Als men de Europese macht werkelijk een halt wil toeroepen, kan dat ons inziens enkel via een vorm van referendum, door de toepassing van de principes van het integraal federalisme. In dat integraal federalisme moeten de regio's uiteraard een belangrijke rol spelen.

Ik heb de kans niet om iets te zeggen over de landen binnen de Europese Unie die naar onze mening de democratische rechten van volkeren niet erkennen. Die landen sluiten bovendien individuen op in de gevangenis en passen soms martelpraktijken toe. Het gebeurt in Groot-Brittannië, het gebeurt in Spanje. Ook dat zijn voor ons bedenkelijke partners in het Europese stramien.

Ik rond mijn betoog af. De nota van de conferentie zegt dat er ruimte moet worden gecreëerd voor vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. Het lijkt wel of ze het tegenovergestelde uitvoeren van wat ze bedoelen.

De nota zegt dat er werk moet worden gemaakt van werkgelegenheid en van sociale bepalingen. Ook hier gebeurt in werkelijkheid het tegenovergestelde. De nota zegt verder dat er een buitenlands beleid moet komen. Als men ziet wat de Europese Politieke Unie doet dan ziet men dat zo'n buitenlands beleid niet bestaat. De heren De Gucht en Suykerbuyk hebben het daar ook eventjes over gehad.

We verwachten van u niet alleen dat u bepaalde vragen beantwoordt. We willen vooral dat u een politiek kader formuleert. We eisen dat u daarin

duidelijk stelt dat de buitenlandse politiek op een federatieve manier wordt gevoerd. Het buitenlands beleid wordt immers nog steeds uitgestippeld volgens het unitaire denken. We vragen dus dat daarover opnieuw een grondige discussie wordt gevoerd.

Als we er niet in slagen om het Europese beleid werkelijk in te vullen, dan zullen we op een zeker ogenblik verplicht zijn om ons terug te trekken en dan zal een ander beleid moeten worden uitgedacht. (*Applaus bij de VU en AGALEV*)

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (*Op de tribune*) : Hoewel deze interpellaties iets behandelen dat er nog niet is, zijn ze toch heel interessant. Alle fracties pleiten immers voor een Vlaamse aanwezigheid en een Vlaamse inbreng in Europa. Tegelijk maken ze verschillende kanttekeningen.

In elk geval behoren wij niet tot die groep mensen die zonder discussie nog maar eens een stuk nationale soevereiniteit naar Europa wil doorsluizen. Die mensen hopen dat Europa het beter zal doen dan wij. Dat is echter helemaal niet zeker.

De richting waarin Europa zich momenteel ontwikkelt en de vorm die de Europese structuren aannemen, vormen niet de enige noch de beste vorm van samenwerking. Vlaanderen moet in Europa aanwezig zijn. Vlaanderen moet mee beslissen. Het moet toegang krijgen tot de diverse instellingen, zoals het Europees Hof van Justitie. Mijnheer de minister-president, uw denkrichting, die meer bevoegdheden voor het Comité van de Regio's incalculeert, lijkt me niet echt realistisch. In de visie van een confederaal opgebouwd Europa is dit waarschijnlijk niet eens wenselijk.

Het verontrust me ten zeerste dat men hoe dan ook een welbepaalde visie van een federaal Europa wil doordrukken. Men betreurt dat men momenteel ter plaatse trappelt. Veel beter zou men zich afvragen of dit wel de goede weg is. In elk Europees land groeit momenteel verzet tegen dit welbepaalde Europese model. Dit geldt zowel voor grote landen als voor Groot-Brittannië, Frankrijk en Duitsland, als voor kleinere landen zoals Nederland en Oostenrijk.

Ik behoor zelf niet tot de tegenstanders van Europa. Ik stel wel vast dat steeds meer mensen de huidige Europese structuren associëren met bemoeizucht, inefficiëntie, ondemocratische besluitvor-

Van Overmeire

ming en verspilzucht. De wijze waarop men nu weer aan een nieuw verdrag werkt, geeft niet echt aanleiding tot veel vertrouwen in de toekomst. In Vlaanderen leeft bovendien de terechte vrees dat Europa een aantal verworvenheden van de Vlaamse beweging op de helling kan zetten. Een verdere europeanisering van Brussel zal de onleefbaarheid van de hoofdstad in de hand werken en zal de verfransing van Vlaams-Brabant versterken. Deze bezorgdheid mag niet worden afgeschilderd als een loutere anti-Europese ingesteldheid. Eurosceptici zijn niet noodzakelijk eurohaters. Misschien zijn ze wel de grootste minnaars van Europa. Het probleem is alleen dat het meisje dat nu voor het altaar staat, er eigenlijk niet zo aantrekkelijk uitziet.

Wij wensen Europese samenwerking inzake criminaliteit, drugsbestrijding, milieu, veiligheid en illegale immigratie. We zijn voorstanders van een gemeenschappelijke buitenlandse politiek, van een gemeenschappelijke defensiepolitiek en van de integratie van de West-Europese Unie in de structuren van de Europese Unie. Aan de andere kant zien we echter niet het nut in van een Europees burgerschap, van een Europese supranationaliteit, van het loskoppelen van het stemrecht van de nationaliteitsvereiste of van een rechtstreeks verkozen Europees Parlement.

De Unie kan het best worden uitgebouwd tot een statenbond van lidstaten die hun soevereiniteit en hun volle bevoegdheid blijven behouden over essentiële materies zoals staatsburgerschap, stemrecht of taalgebruik. De bevoegdheden van de Unie moeten zich dan beperken tot materies met een groot grensoverschrijdend effect of tot materies waarvan de uitoefening op Europees niveau een duidelijk aantoonbare meerwaarde oplevert.

Jan De Hartog stelde dat de Vlamingen de schatbewaarders zijn van de Nederlandse taal. Maar we zitten een beetje gewrongen. Enerzijds is er de stelling dat elke Europese taal een officiële taal moet zijn. Anderzijds is er de vaststelling dat elke officiële taal onmogelijk een werktal kan zijn. Een realistische oplossing moet mogelijk zijn, waarbij het aantal werktalen wordt beperkt, maar waarbij elke taal uiteindelijk toch een evenwaardige plaats krijgt door in de diverse instellingen verschillende talen als werktal te gebruiken. De officiële taal van de plaats waar een Europese instelling is gevestigd zou als volwaardige taal moeten worden beschouwd.

Ik weet niet of men hier een voorbeeld kan nemen aan Karel de Vijfde. Hij sprak naar eigen zeggen Spaans met God, Italiaans met de vrouwen, Frans met de mannen en Duits met zijn paard. Het valt me op dat deze Gentenaar geen Nederlands bleek te kennen. (*Rumoer*)

Met de Mechelaars sprak hij Nederlands. Dat probleem is dan ook weer opgelost.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik ben opgevoed in deze kernstad van Vlaanderen. (*Rumoer*)

De heer Karim Van Overmeire : Inderdaad, mijnheer de minister-president, er is het belangrijke feit dat Vlaanderen als Belgische deelstaat en als Europese regio duidelijk onvoldoende inbreng heeft in de Europese besluitvorming.

Bovendien hebben we als Vlamingen de ongelooflijke pech om in een federatie te leven met een volk dat zowel qua economisch model als qua politieke mentaliteit eerder thuishoort bij de voormalig Sovjetrepublieken op de Kaukasus zoals Georgië, Armenië en Azerbeidjan. In Azerbeidjan zit er olie in de grond. We hadden uiteindelijk beter in een federatie kunnen leven met dat land.

We kunnen niet uit deze impasse geraken door onze hoop te stellen op het Comité van de Regio's, dat dan uiteindelijk, misschien, op zeer lange termijn, een soort senaat van de volkeren zou kunnen worden. Ik moet u, mijnheer de minister-president, een zeker ethnocentrisme verwijten wanneer u uw beeld van Vlaanderen als regio projecteert op de rest van Europa, waar de regio's – op een paar uitzonderingen na – grotendeels economische of louter administratieve entiteiten zijn.

Ons project is dat van een onafhankelijk Vlaanderen, dat een lidstaat is van de Europese Unie. Het is mijn aanvoelen dat we sneller een politieke meerderheid zullen bereiken om Vlaanderen naar onafhankelijkheid te voeren, dan dat u in Europa een meerderheid zult vinden om de regio's meer te geven dan een zandbak waarin ze mogen spelen. Het lijkt me in een confederaal concept van Europa uiteindelijk zelfs niet wenselijk dat louter economische of administratieve entiteiten rechtstreeks toegang zouden krijgen tot instellingen zoals het Europees Hof van Justitie.

Ten slotte wil ik het nog hebben over de verbreding of uitbreiding van de Europese Unie. Onze fractie is daar een uitgesproken voorstander van. Elk land dat cultureel-historisch tot Europa

Van Overmeire

behoort moet op korte of middellange termijn tot Europa kunnen toetreden indien het dat wenst. Hier spelen niet alleen economische, maar ook politieke en geopolitieke argumenten.

Ik wil ook nog pleiten voor een procedure waarbij nieuwe lidstaten zouden kunnen ontstaan doordat een bestaande lidstaat zich opsplijt of een deel van een land zich afsplijt in een nieuwe entiteit. Er zijn voorbeelden van elders in de wereld, zelfs in federale staten. West-Virginia heeft zich losgemaakt uit Virginia. In Zwitserland is op die manier het kanton Jura ontstaan. In de voormalige Sovjet-Unie heeft men destijds Moldavië gecreëerd uit Oekraïne. Het lijkt me nuttig dat men daar binnen de Europese Unie over nadenkt. Een dergelijke constructie lijkt me een betere oplossing voor de regio's die uiteindelijk nationale entiteiten zijn dan de huidige constructie van het Comité van de Regio's.

Zo kom ik tot de vijf vragen die ik in verband met deze interpellatie wil stellen.

Staat de Vlaamse regering nog steeds achter de uitbouw van een federaal Europa, met een supranationaal karakter, Europees burgerschap en een Europese regelgeving die zonder democratische controle tot stand komt? Moet men niet resoluut kiezen voor de uitbouw van een confederaal Europa, een Europese Statenbond waarbij de soevereine nationale staat als basiseenheid blijft bestaan?

Welke plannen en verwachtingen hebt u over de verdere uitbouw of de mogelijke inkrimping van de Europese instellingen in Brussel?

Wat zal volgens het nieuwe verdrag de plaats van het Nederlands zijn binnen de Europese Unie?

Hoe evalueert de Vlaamse regering de positie van de regio's en het Comité van de Regio's binnen de Europese Unie? Meent u dat dit Comité nog steeds een ernstige basis kan bieden voor de deelname van Vlaanderen aan de Europese structuur? Vreest u niet dat men op dit cruciaal moment op een verkeerd spoor zit?

Ten vijfde, moet er geen procedure worden voorzien die nieuwe staten toelaat tot de Unie toe te treden? Ik bedoel zowel externe staten als nieuwe staten die ontstaan uit delen van huidige lidstaten. Moet Vlaanderen in deze procedure geen voortrekkersrol spelen in plaats van in het Comité van de Regio's? (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis (*Op de tribune*) : De aanhef van de beleidsnota over de IGC die de federale regering aan het parlement voorlegde, luidt als volgt : de Europese eenmaking moet gedragen worden door een breed politiek en maatschappelijk debat. Einde citaat. Wanneer komt dit debat er, mijnheer de minister-president? De vorige sprekers hebben al aangetoond dat de Europeanen een heel ander beeld over Europa hebben. Ze zien het als een zaak van veel geld en gepalaver maar van weinig daden. Bovendien is het Europese niveau het minst democratische van alle beslissingsniveaus. Nochtans worden hoe langer hoe meer beslissingen op dit niveau genomen, of juist niet omdat ze op een veto botsen.

Ondertussen blijft Europa verdeeld. De ecologische verloedering gaat verder, de problemen van sociale uitsluiting en sociale werkloosheid worden groter. Vilvoorde illustreert momenteel dat de Unie op sociaal vlak niets betekent. De regering heeft met medeplichtigheid van de Europese Unie zowat alle bevoegdheden afgestaan aan het bedrijfsleven. Gevolg is een deregulering zonder sociale bescherming en met een overleg op Europees niveau dat amper embryonaal te noemen is. Er zijn geen Europese CAO's. Dat hebben de mensen van Renault-Vilvoorde ons gisteren in de commissie verteld. Voor ons is het duidelijk dat ondanks alle ministeriële en parlementaire verontwaardiging en onmacht nu, zij die vóór Maastricht stemden verantwoordelijk zijn voor de catastrofe in Vilvoorde en voor het failliet van Europa. Men kan hier maar één conclusie uit trekken : zonder een fundamenteel sociaal luik in dit verdrag keurt dit parlement het nieuwe verdrag in Amsterdam niet goed.

De Europese Unie heeft evenmin de oorlog op het continent kunnen verhinderen, noch de oorlogen die binnen de gemeenschap zelf werden gevoerd tussen vissers, tomatenkwekers of vrachtvoerders uit verschillende lidstaten. Er is op Europees vlak nog veel werk aan de winkel. Maar wordt er op een goede manier gewerkt? Meer dan ooit zou het debat moeten vertrekken van de vraag welk soort Europa nodig is om aan de actuele uitdagingen te beantwoorden. Die uitdagingen zijn enorm. Zal de Europese Unie erin slagen om het roer van haar economisch beleid om te gooien en radicaal te kiezen voor duurzame ontwikkeling? Zal Europa een antwoord kunnen bieden aan de groeiende sociale problemen van werkloosheid en armoede? Zal Europa veiligheid op het continent kunnen garanderen en voorkomen dat nieuwe gewapende con-

Verwimp-Sillis

flicten uitbreken ? Daar was het in 1945 toch allemaal om begonnen.

Wij zijn voorstanders van een verenigd Europa, maar niet van om het even welk Europa. Niet van de huidige Unie die alle inspanningen erop richt om de eenheidsmunt te halen. Een politiek ideaal is verworden tot een economisch en een monetair belang. Het is letterlijk herleid tot een blaadje papier, enkele biljetten. Is dat het Europa waar wij van dromen ? Dat die budgettaire orthodoxie ten koste gaat van een hele reeks sociale en ecologische offers in ons land, is voldoende aan bod gekomen tijdens de begrotingsbespreking.

Om toe te treden tot de munteenheid, willen we dat er sociale criteria worden toegevoegd aan de convergentiecriteria. We vragen een uitstel van de invoering tot het moment dat de meerderheid van de lidstaten meekan. Een groot aantal titels uit het verdrag van Maastricht moeten worden verfijnd en verdiept.

Ik kom terug op het taalregime en de cultuurparagraaf. Alle burgers van de Unie moeten in hun relaties met de instellingen van de Unie op dezelfde wijze hun eigen taal kunnen gebruiken en in deze taal worden beantwoord. Dat is een democratische regel. Wij zijn dus ook voorstander van het behoud van het huidige taalregime.

In het verdrag van Maastricht is een aparte cultuurparagraaf opgenomen, en ik citeer : de Gemeenschap draagt bij tot de ontplooiing van de culturen van de lidstaten onder eerbiediging van die verscheidenheid. De Gemeenschap houdt bij haar optreden uit hoofde van andere bepalingen van dit verdrag rekening met de culturele aspecten. Einde citaat. Cultuur is onlosmakelijk verbonden met economie, en omgekeerd. Waar is in de verschillende Europese steden de culturele verscheidenheid in het straatbeeld van een grootstad gebleven ? In heel Europa vinden we dezelfde winkelketens en eettentens ! En bij de televisieseries ? Op hoeveel zenders vinden we dezelfde soaps ? Op het audiovisuele vlak zijn multimedia en informatiesnelwegen pijlsnel in opmars. Deze moderne technologie biedt ongekende mogelijkheden van informatie en communicatie. Er zijn de elektronische kranten. Van voor een beeldscherm kan men catalogi van over de hele wereld raadplegen. Men kan communiceren over allerlei gemeenschappelijke interesses. Er worden nieuwe producten voorgesteld. Inhoudelijk wordt deze wereld beheerst door Noord-Amerikaanse en Japanse multinationals.

Het tij keren zal moeilijk zijn. Wij vinden dat de Gemeenschap moet kunnen bijsturen via de cultuurparagraaf, zo niet dreigt dit zeker een eenheidsworst te worden net zo erg als ons straatbeeld. We willen een verduidelijking en een versterking van de cultuurparagraaf in het verdrag, waardoor de effectieve bescherming van de verschillende culturen en talen binnen de Unie mogelijk wordt gemaakt.

De Vlaamse regering pleit voor een aparte titel voor toerisme. Wij willen de regering daar graag in volgen, op voorwaarde dat er ook hier aandacht gaat naar de cultuurparagraaf, maar meer nog naar het duurzaam toerisme. Niets is zo delicaat als het evenwicht tussen het behoud van biotopen en het toerisme. Vooral de meest kwetsbare waardevolle gebieden moeten worden beschermd. Er moeten ook compensaties worden voorzien bij het tijdelijk sluiten van dergelijke gebieden voor toerisme.

Wat de verbetering van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid betreft, heeft de heer De Gucht het daar kort over gehad. Hij ziet dit op lange termijn. We kennen al voorbeelden van buitenlands beleid op Europees niveau. Dit zijn jammer genoeg hoofdzakelijk voorbeelden van een falend en incoherent buitenlands beleid. We kennen de dumping van de vleesoverschotten in Afrikaanse landen, die volledig indruist tegen het gevoerde ontwikkelingsbeleid. We kennen de GATT-akkoorden die indruisen tegen de Lomé-akkoorden. Op internationale topconferenties gaat de Unie verbintenissen en beloften aan die niet of nauwelijks worden gerealiseerd. Op het vlak van mondiaal milieubeleid, denk ik hierbij aan de Rioconferentie van 1992.

Volgens de groenen moet Europa streven naar een krachtig buitenlands beleid dat wordt gecontroleerd door een verkozen parlement en dat afgestemd is op de prioriteiten van de Verenigde Naties en van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa.

Dit betekent dat de aandacht voornamelijk naar niet-gewelddadige conflictpreventie en naar preventieve diplomatie gaat. Vrede kan immers nooit met militaire middelen worden bereikt. De Unie moet voor ons een civiele structuur blijven. De uitbouw van een politiek stabiele Europese Unie, die radicaal kiest voor ecologische en sociale duurzaamheid, voor mondiale herverdeling, voor vrede en voor een levende democratie, is de beste garantie voor veiligheid op dit deel van het continent. In het veiligheidsbeleid van de Unie is zeker geen

Verwimp-Sillis

plaats voor kernwapens, ook niet voor Franse en Engelse kernwapens.

Het ontwikkelingsbeleid sluit uiteraard bij dit buitenlandse beleid aan. Titel 17 inzake ontwikkelingssamenwerking bevat mooie principes. Maar ze waarmaken lijkt bijzonder moeilijk. Worden de bijeenkomsten van de IGC aangegrepen om het ontwikkelingsbeleid van de Unie te versterken? Worden er keuzen gemaakt die gunstig zijn voor de Derde Wereld? Want een echt ontwikkelingsbeleid is een beleid dat steunt op partnership, en niet op een relatie tussen een kolonisator en een onderontwikkelde. Zo een beleid moet meer omvatten dan enkel ontwikkelingssamenwerking. Diverse andere beleidsdomeinen, zoals handel en landbouw, hebben ingrijpende gevolgen voor de Derde Wereld. Die beleidsdomeinen moeten de doelstellingen van het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking respecteren. Europa moet kiezen voor een open en solidaire unie met een beleid dat gunstig is voor de Derde Wereld in het algemeen, en voor de armste landen en meest kwetsbare bevolkingsgroepen in het bijzonder.

We hopen dat de IGC de Unie in voldoende mate zal verdiepen, zodat er onderhandelingen kunnen starten met alle Europese landen die wensen toe te treden. Die landen moeten dan wel democratieën zijn, die respect opbrengen voor de mensenrechten en de rechten van minderheden. Hun bevolking moet zich in een referendum over het lidmaatschap kunnen uitspreken. Er moet in overgangsmatregelen worden voorzien.

Een belangrijk beleidsdomein betreft de aspecten energie, landbouw, werkgelegenheid en leefmilieu. Ik zou ze willen samenvatten in de notie duurzaamheid. Mogen we ervan uitgaan dat de IGC geen maatregelen goedkeurt in onze naam die ingaan tegen het principe van duurzaamheid? Volgens dit principe moet het welzijn van zoveel mogelijk mensen worden nagestreefd, zonder dat de rechten van de volgende generaties in het gedrang komen.

Ervaringen in Zweden en Denemarken hebben geleerd dat een taks op pesticiden het gebruik ervan zeer drastisch kan verminderen. In die landen gaan de landbouwers veel omzichtiger om met deze gevaarlijke producten. Volksgezondheid en leefmilieu worden er beter van. Wat belet ons om dit naar de gehele Europese Unie uit te breiden, en om met de opbrengst van die taks de biologische landbouw te stimuleren?

Inzake landbouw vragen we dat in het verdrag een uitdrukkelijke verwijzing zou komen naar het dierenwelzijn. In de huidige wetgeving worden dieren beschouwd als goederen of landbouwproducten, met alle gevolgen van dien. Daardoor is de wet niet in staat om dieren te beschermen. Dat is in de landbouwsector zelf het geval. Koeien worden gevoed met krenge van zieke schapen. Ze worden evenmin beschermd in andere sectoren: wetenschappelijk onderzoek, transport, handel, en milieu. Er is dus een aparte titel in het Verdrag nodig opdat dieren als bewuste, gevoelige en levende wezens worden beschouwd, en niet als goederen of producten.

De energieprijzen zijn nooit zo laag geweest als vandaag. Het wekt dus geen verbazing dat de strijd tegen het broeikaseffect nog niet echt is begonnen. Hoe minder milieuvriendelijk het gedrag is, hoe minder men wordt belast. Het vliegtuig vervuult twintig keer meer dan de trein. Maar toch is vliegen in Europa vaak goedkoper dan met de trein reizen.

De kostprijs van de motorbrandstof is tussen 1980 en 1994 met ongeveer één derde gedaald in verhouding tot het beschikbare inkomen. Het gemiddelde van zijn inkomen dat een inwoner van de eerste tien Europese lidstaten moet neertellen voor de aankoop van 1.000 liter motorbrandstof daalde van 7,7 percent in 1980 tot 4,9 percent in 1994. Dames en heren, wie verbaast zich dan over het feit dat de automobiliteit alsmaar toeneemt? Tussen 1980 en 1994 is er in de Unie nauwelijks sprake van een stijging van milieu- en energietaksen. De belasting op arbeid, daarentegen, is gestegen. Daar de energie- en milieutaksen constant zijn gebleven is in die periode de belasting op andere productiefactoren, waaronder het vermogen, gedaald met bijna 10 percent.

Alleen een bonussysteem voor milieuvriendelijke energie kan dus leiden tot duurzame ontwikkeling. In het recente UNEP-rapport lezen we het volgende – en ik citeer: we hebben de kennis en de bekwaamheid om zelfs de ergste milieuproblemen op te lossen. Alleen de wil om te ageren en de beschikbare financiële middelen zijn nog onvoldoende. Einde citaat.

Als we dit lezen, moeten we besluiten dat Europa niet vrijuit gaat. Mijnheer de minister-president, iemand moet hier zijn nek uitsteken. U hebt het gehoord: het is de hoogste tijd. Zal België dat doen? Komt er een duidelijk signaal? We willen u alvast enkele suggesties geven.

Verwimp-Sillis

Een eerste suggestie is dat er een apart nieuw energiehoofdstuk wordt opgenomen in het Verdrag, waarin een halt wordt toegeroepen aan kernenergie en de promotie van kernenergie.

Verder zou men de subsidiëring van niet-hernieuwbare energie kunnen stopzetten. De OESO-landen besteden immers jaarlijks 100.000 ecu aan subsidies voor fossiele brandstoffen en kernenergie.

Ten derde stellen we voor dat wordt afgestapt van de unanimiteitsregel om te komen tot het invoeren van een overlevingsnoodzakelijke energietaks op alle milieubelastende vormen van energie. Zonder deze taks zal er immers nooit ernstig werk worden gemaakt van een rationeel energiebeleid en van een beleid ten voordele van milieuvriendelijke energievoorzieningen. We stellen voor dat de lidstaten de opbrengst van deze energiebelasting aanwenden voor een dubbel doel : enerzijds een verlaging van de sociale lasten op arbeid, waardoor meer werkgelegenheid wordt gecreëerd, anderzijds de verbetering van de kwaliteit van ons leefmilieu.

Ten slotte stellen we voor de rol van het Hof van Justitie te versterken om de milieurichtlijnen af te dwingen.

Mijnheer de minister-president, wat de verbetering van de kwaliteit van ons leefmilieu betreft zijn we zelf voor een groot deel verantwoordelijk en we scoren ronduit slecht. Uit een recente vergelijkende analyse blijkt dat ons land inzake de ecologische kwaliteit van het beleid de zwakste leerling van de Europese klas is. Aan de hand van achttien duurzaamheidsindicatoren werd onderzocht in welke mate de Europese lidstaten klaar zijn voor de uitdaging van de duurzame ontwikkeling. Ik zal ze niet allemaal opsommen, maar één ervan is de productie van gevaarlijke afvalstoffen, een ander het onderzoek inzake gezondheid en milieu.

Er bestaat geen enkel zinnig excuus voor de lamentabele prestaties van ons land inzake duurzame ontwikkeling. Hoewel de regering overal luidkeels verkondigt dat ze bij de kopgroep van Europa wil blijven, is dit op ecologisch vlak allerminst het geval. Er is dringend nood aan een andere manier om het economisch functioneren te interpreteren. Het BNP en de groeipercentages geven een verkeerd beeld, omdat de ecologische kosten van het huidige groeimodel niet in de boekhouding worden opgenomen. Daarom sluiten we ons aan bij een recente oproep van de Club van Rome om duurzaamheidsindicatoren in te voeren.

Mijnheer de minister-president, bent u bereid om deze suggesties mee te nemen en ze op alle mogelijke fora te verdedigen ? Ik zou willen vragen bij de federale regering te beginnen.

Het is duidelijk dat voor een belangrijke zaak als de Europese Unie het tijdsbestek van een interpellatie te kort is. Ik reken erop dat we in de nabije toekomst op dit onderwerp kunnen terugkomen. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer Jef Sleenckx (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik wil opmerken dat de samenwerking tussen de federale overheid en de deelregeringen – meer bepaald de Vlaamse regering – zeer vlot verloopt. Dit gebeurt in een zeer constructieve sfeer.

Mijnheer de minister-president, er moet mij één opmerking van het hart. Er is mij meegedeeld dat wanneer er ministeriële intergouvernementele bijeenkomsten zijn in bijvoorbeeld Turijn, Firenze of Luxemburg, de betrokken gewest- of gemeenschapsminister komt opdagen. Wanneer de ministeriële zittingen echter in Brussel doorgaan, dan heeft tot nu toe de minister van de deelregering nog maar één of twee keer van zijn aanwezigheidsrecht gebruik gemaakt. Mijn vraag aan de minister-president is dus of dit waar is. Men heeft mij dat immers meegedeeld.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik wil u daar onmiddellijk op antwoorden. U weet dat er een beurtrol bestaat. Ik denk dat Vlaanderen op 24 of 25 maart opnieuw aan de beurt is. De keren dat wij de beurtrol innamen, waren wij aanwezig op de intergouvernementele conferentie.

De heer Jef Sleenckx : Was dit ook het geval toen dat in Brussel gebeurde ? De vergaderingen gaan meestal in Brussel door.

Minister-president Luc Van den Brande : De start is in Turijn gegeven. Dan hebben we de rotatie gekend. Nu zal een en ander in Brussel plaatsvinden, op 25 maart en 2 juni.

De heer Jef Sleenckx : Ik heb dus gezegd dat de betrokken gewestministers wel aanwezig zijn wanneer er intergouvernementele conferenties in Turijn, Firenze of Luxemburg zijn. Als dat echter in Brussel gebeurt – en dat is de regel – dan zou de minister van de deelregering tot hiertoe nog maar één of twee keer van zijn aanwezigheidsrecht gebruik hebben gemaakt. Dat is gewoon een vast-

Sleeckx

stelling. Ik vraag dus gewoon aan de minister-president of dit waar is. Vlaanderen is daar dus telkens als het onze beurt is.

Minister-president Luc Van den Brande : Dat is waar.

De heer Jef Sleeckx : Dat is alles wat ik wou weten.

Ik wil het nu hebben over de perspectieven van Amsterdam 1997. De algemene schets van het voorzitterschap werd op de top te Dublin goed onthaald en werd als een goede basis voor de werkzaamheden bestempeld. Het Nederlandse voorzitterschap krijgt dus een werkbaar plan voor de koninginnenrit naar Amsterdam in 1997. Dat blijft het algemeen aanvaarde eindobjectief.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Sleeckx, er is iets dat mij ontgaat. Ik heb zonet in mijn interpellatie gezegd dat het Ierse voorzitterschap nergens staat. Ik heb het stuk dat daarop betrekking had voorgelezen. Ik heb u regelmatig instemmend zien knikken. U zegt nu in uw speech net het omgekeerde.

De heer Jef Sleeckx : U moet mij eerst laten uitspreken.

De heer Karel De Gucht : U zegt dat het document van de Ieren een goed vertrekpunt is. Ik zeg echter het omgekeerde, en u geeft mij gelijk. Hier klopt toch iets niet.

De heer Jef Sleeckx : Ik zal voorlezen wat hier staat. De conclusies van de top te Dublin luiden als volgt : de Europese Raad bevestigt nogmaals hoe belangrijk het is dat de conferentie in juni 1997 te Amsterdam wordt afgerond. Einde citaat. Ik lees gewoon voor wat hier staat.

De heer Karel De Gucht : Welk document leest u dan ?

De heer Jef Sleeckx : Dat zijn documenten waarover u ook beschikt. Ik herhaal het nogmaals. De Europese Raad bevestigt nogmaals hoe belangrijk het is dat de conferentie in juni 1997 te Amsterdam wordt afgerond.

De heer Karel De Gucht : Ik heb geargumenteed dat er geen reden was om het in Amsterdam af te sluiten. Ik zie u daarop instemmend knikken.

De heer Jef Sleeckx : U moet eerst luisteren, mijnheer De Gucht. Ik citeer die documenten en zet onze voorstellen uiteen. Laat me eerst mijn gedachtegang afmaken.

Minister Derycke heeft al meermaals, zowel voor het Belgisch parlement als op de Intergouvernementele Conferentie, duidelijk te kennen gegeven dat de inhoud veel belangrijker is dan de timing. Als men tegen juni 1997 inhoudelijk een aanvaardbaar compromis heeft, is er geen probleem. Er kan geen sprake van zijn de IGC op dat ogenblik kost wat kost af te sluiten, enkel en alleen omdat een aantal grote landen dat zouden willen. De druk van Duitsland en Frankrijk, die in de eerste helft van 1998 verkiezingen houden, is zeer groot.

Een ander element dat de regering onder druk zet, is de beslissing in 1998 over wie zal worden toegelaten tot het beginpeloton van de eenheidsmunt, de euro. In dat licht moeten we er bijzonder op letten dat de ambities van de IGC niet worden terugschroefd. Juni 1997 mag dus geen heilige datum zijn. Als we op dat ogenblik zouden oordelen dat het beter is nog even verder te gaan onder Luxemburgs voorzitterschap, bijvoorbeeld omdat de Britse regering, die er pas in mei 1997 komt, nog wat meer tijd nodig heeft om het standpunt van het Verenigd Koninkrijk bij te sturen, zullen we voor verlenging moeten pleiten.

Anderzijds zullen we de eindafrekening realistisch moeten bekijken. De bereikte resultaten zullen nooit volledig voldoening geven. We zullen ernstig moeten afwegen of België het zich kan veroorloven een crisis uit te lokken door het verdrag niet goed te keuren, vlak vóór die belangrijke datum waarop wordt beslist welke landen de derde fase van de EMU zullen ingaan. In het algemeen is het Belgisch beleid zo sterk op de Europese evolutie afgestemd, niet alleen economisch, maar ook wat onze interne institutionele ontwikkeling betreft, dat een dergelijke reactie op de IGC waarschijnlijk onrealistisch is.

Daarom is het des te belangrijker in de huidige fase van de onderhandelingen de Belgische minimumeisen zeer sterk te verdedigen en zo volledig mogelijk te realiseren. Dat we bijzonder waakzaam zullen moeten zijn, volgt al uit de vaststelling dat, ondanks het feit dat de conclusies van Dublin beklemtonen dat in deze beslissende fase op alle terreinen een evenwichtig resultaat moet worden nagestreefd, de doelstellingen zoals overeengekomen in Firenze worden herbevestigd. De conclusies van Dublin onderstrepen expliciet dat ook verdieping in de eerste pijler – inzonderheid versterking

Sleecx

van het beleid op sociaal, fiscaal en milieuvlak – tot die doelstellingen behoort.

Aan de andere kant wordt er in die conclusies uitgebreider ingegaan op de derde pijler, justitie en binnenlandse zaken, en op de tweede pijler, buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie. De Europese Top heeft evenwel groot belang toegekend aan de uitwerking van passende verdragsbepalingen. Die moeten differentiëring binnen de Unie mogelijk maken. Degenen die de samenwerking binnen de Unie, bijvoorbeeld op fiscaal en sociaal vlak, zouden willen verdiepen, mogen niet worden opgehouden door die partners die daar voorlopig nog niet aan toe zijn.

Zoals reeds gesteld in de krachtlijnen van het Belgisch beleid blijft het uitbouwen en vervolledigen van de interne markt door het realiseren van een gemeenschappelijke sokkel op fiscaal, sociaal en milieuvlak, een van de prioriteiten op de IGC.

Daarover zijn de federale regering en de deelregeringen het volmondig eens. Dat betekent echter dat er blijvend zal moeten worden geijverd voor een aantal doelstellingen. Er moeten met andere woorden een aantal doelstellingen worden gerealiseerd die op dit ogenblik nog niet zijn behaald. Het gaat dan over de opname van het sociaal protocol in het Unieverdrag, de institutionele bevestiging van de resultaten van de sociale dialoog, de harmonisering van de sociale clausules en milieuclausules in het gemeenschappelijk handelsbeleid, de definitie en concretisering van het recht op universele dienstverlening en de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting. Hopelijk zal Vlaanderen hier, ook in het interne debat, evenveel aandacht aan willen besteden als aan typische deelregeringsprioriteiten in verband met subsidiariteit, culturele eigenheid, taalgebruik, bevoegdheden in het Comité van de Regio's, enzovoort. Het versterken van de Unie op sociaal, fiscaal en milieugebied krijgt immers zijn volle betekenis op het vlak van de alternatieve financiering van de sociale zekerheid en kan tevens bijdragen tot de verlichting van de arbeidskost.

Minister-president Luc Van den Brande : U bedoelt het tweepijlersysteem van Europa ?

De heer Jef Sleecx : Ja.

Uiteindelijk zal de verdieping van de Unie op sociaal en fiscaal vlak even belangrijk zijn als de opname van een hoofdstuk over werkgelegenheid. Het is immers vooral de afwezigheid van een Uniebe-

leid op sociaal en fiscaal vlak dat destabiliserend is voor de economie. De sociale en fiscale distorties zijn dodelijk voor Europa. Sociale en fiscale verschillen als concurrentiemiddel tussen de lidstaten moeten krachtdadig worden bestreden. België heeft trouwens tekstvoorstellen ingediend met betrekking tot werkgelegenheid, opname van een verbeterd sociaal protocol in het Unieverdrag en milieubeleid, onder andere de erkenning van het recht op een gezond leefmilieu.

Voorstellen inzake fiscaliteit zijn in voorbereiding. Dit alles gebeurt in nauwe samenwerking en met de wezenlijke inbreng van de gewesten en de gemeenschappen op het niveau van de interne Belgische coördinatie. Op aangeven van de deelregeringen heeft België echter ook een aantal specifieke tekstvoorstellen ingediend inzake culturele diversiteit, beroepsopleiding, onderwijs en volksgezondheid.

Een zeer ambitieus voorstel inzake de uitbreiding van de bevoegdheden en de rol van het Comité van de Regio's – dat een instelling zou worden – werd op vrijdag 14 februari 1997 nog afgewerkt en goedgekeurd door alle overheden en zal dus eerstdaags als nieuw Belgisch tekstvoorstel worden neergelegd. Ook al zal de slaagkans van dit voorstel wellicht niet bijster groot zijn gezien de koudwaterrees van heel wat Europartners, toch is België het aan zichzelf verplicht om op dit vlak alweer baanbrekend werk te verrichten.

Mede onder impuls van Vlaanderen ondersteunt België de idee om een protocol bij het verdrag te voegen inzake subsidiariteit. Over de juiste draagwijdte en inhoud ervan is de discussie nog niet afgerond. Tevens is België, niet alleen de deelregering maar ook de federale overheid, bijzonder waakzaam met betrekking tot de bescherming van de taalkundige verscheidenheid en het verdedigen van de regel dat elke burger van de Unie in zijn eigen taal met de Unie en in haar instellingen moet kunnen converseren. Hij moet dus ook in zijn eigen taal een antwoord kunnen krijgen.

Men kan stellen dat de federale overheid met grote goodwill tot nu toe heeft meegewerkt aan de verzoeken op bovenvermelde vlakken die blijkbaar ook de heren Suykerbuyk en De Gucht nogal sterk beroeren. Ik herhaal echter dat ik meen dat de strijd voor een socialer, transparanter en democratischer Europa even belangrijk dient te zijn voor Vlaanderen als de strijd of het ijveren voor de gelijkwaardigheid der talen, de culturele verscheidenheid en de bevoegdheden van het Comité van de Regio's.

Sleeckx

Wij willen een socialer en een rechtvaardiger Europa, niet het Europa dat we op dit ogenblik kennen. Renault-Vilvoorde is hiervan het beste bewijs. Wat de varkenspest en de dolle koeienziekte betreft, bestaan er prachtige reglementeringen, maar voor de werknemers is dit niet het geval.

De burgers zullen alleen een Europa aanvaarden waarin ze zichzelf herkennen, een sociaal Europa. Een Europa van de kapitalisten, waarin men de kapitalen van de ene dag op de andere kan verplaatsen, zal men niet aanvaarden. Op dit vlak is er nog heel wat werk aan de winkel. Indien we hierin niet slagen, zullen er inderdaad betogingen komen. Momenteel hebben de burgers al ondervonden dat Europa werkplaatsen kost en dat er belastingen worden geheven. De voordelen kennen ze niet, omdat Europa te veraf is, maar in de eerste plaats omdat het niet sociaal genoeg is.

De vraag van de heer Suykerbuyk met betrekking tot de verdeling van de Belgische stemmen tussen de regio's, heeft een provocerend tintje. Voor de minister-president is dit een moeilijke vraag. Hij zal het namelijk eens zijn met wat de heer Suykerbuyk zegt, maar hij zal goed beseffen dat dit bij de huidige stand van zaken niet kan. De Unie is namelijk samengesteld uit lidstaten met slechts één stem per lidstaat.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de voorzitter, over de haalbaarheid kan worden gediscussieerd, maar u zegt dat de vraag provocerend is, en dat is nog iets anders. Iets kan namelijk provocerend zijn en haalbaar, of niet haalbaar en niet provocerend.

De heer Jef Sleeckx : Mijnheer De Gucht, de minister-president zal het eens zijn met wat de heer Suykerbuyk zegt, maar hij zal beseffen dat dit op het ogenblik een onhaalbare zaak is omdat de lidstaten maar over één stem beschikken.

De heer Karel De Gucht : Ik meen dat dit vooral voor u provocerend is.

De heer Jef Sleeckx : De wet stipuleert dat iedere lidstaat maar één stem heeft. De minister-president kan dus zeggen dat de heer Suykerbuyk gelijk heeft. Ik sta daar voor 100 percent achter en ik begrijp hem. Eigenlijk moet hij ook toegeven dat hij niet goed weet hoe hij dit erdoor kan krijgen.

De voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk : Mijnheer Sleeckx, we moeten elkaar goed begrijpen. Ik heb gezegd dat dit een werkhypothese is. Ik daag de minister-president dus niet uit om nu al ja of neen te zeggen. Ik vind het echter nogal vreemd dat u, bij een bespreking over een wijziging van het Verdrag van Maastricht, doet alsof dit volkomen onbespreekbaar zou zijn. Daarmee loopt u sterk vooruit op de zaken. Ik ben ongetwijfeld naïef, maar ik geloof nog steeds dat er iets uit de bus kan komen. U zegt dat daar geen sprake van is en dat het vandaag onhaalbaar is. Laten we tenminste niet vooruitlopen op wat mogelijk is.

De heer Paul Van Grembergen : Laten we aannemen dat het Vlaams Parlement een discussie voert over de elementen in het Verdrag van Maastricht waarvoor we bevoegd zijn. Veronderstel dat we geen vrede kunnen nemen met de brede politieke context en dus het Verdrag niet goedkeuren. Wat dan ? We hebben toch dat recht ?

De heer Jef Sleeckx : De afspraak is toch dat er een consensus moet worden gevonden binnen die coördinatie ? Er kan dus eigenlijk maar één stem worden uitgebracht.

De heer Karel De Gucht : Excuseert u mij, mijnheer Sleeckx, maar als er ooit een verdrag van Amsterdam komt, zal dit parlement dat op een bepaald ogenblik moeten goed- of afkeuren. Het moet hier worden geratificeerd. Dat is toch juist, mijnheer de minister-president ?

Minister-president Luc Van den Brande : Dat is heel juist, mijnheer De Gucht.

De heer Paul Van Grembergen : Dus kan er een conflict ontstaan tussen onze visie, die waarschijnlijk wordt gedragen door tweederde van het Vlaams Parlement en andere instanties. Dan zullen we op dat ogenblik moeten zien hoe we dat politiek oplossen.

De voorzitter : Gaat u verder, mijnheer Sleeckx, en rondt u uw betoog stilaan af.

De heer Jef Sleeckx : Ik wil het even hebben over het dilemma tussen verdieping en verbreding. Mijnheer Suykerbuyk, zowel premier Dehaene als minister Derycke hebben duidelijk gezegd dat er eerst verdieping moet komen, vooraleer er uitbreiding komt. Ik meen hetzelfde te hebben gehoord van de heer Van Grembergen.

Sleeckx

In verband met de besluitvorming is er mijns inziens eensgezindheid tussen alle overheden over de algemene betrachting om meer tot beslissingen te komen bij gekwalificeerde meerderheid, met uitzondering van een aantal gevallen waar de unanimiteitsregel voor ons land een bijzonder belang krijgt. Ik denk bijvoorbeeld aan cultuur en taalgebruik. Wat de samenstelling van de Commissie betreft, ging tot nu toe iedereen akkoord met het principe dat één commissaris per lidstaat in de commissie volstaat.

De meeste vragen zijn intussen al gesteld, maar ik wil er nog één aan toevoegen. De laatste vraag vind ik heel belangrijk, mijnheer de minister-president. Zit de Vlaamse regering op dezelfde golflengte als minister Derycke wanneer hij stelt dat de inhoud van het verdrag veel belangrijker is dan de timing? Minister Derycke heeft dat al meermaals duidelijk te kennen gegeven, zowel in het federaal parlement als tijdens de Intergouvernementele Conferentie. Mag ik hierop een antwoord van de minister-president verwachten? (*Applaus*)

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer Sleeckx, er is niemand van uw socialistische collega's nog aanwezig. Ik betreur dat. Daarom heb ik uit collegialiteit voor u geapplaudisseerd.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande (*Op de tribune*) : Ik zal uiteraard niet ingaan op het laatste wat werd gezegd. De heer Sleeckx moet dat maar beoordelen.

Naar mijn mening heeft elk van de fracties dit debat in de juiste context geplaatst. Het was nodig dat er na verloop van enige tijd binnen iedere fractie werd uitgezocht welke vragen over Europa leefden. Bovendien moest ook worden onderzocht hoe men zich concreet de vorm van de Europese Unie voorstelt.

In mijn antwoord ga ik in op enkele meer informatieve vragen en wil ik meteen ook aangeven wat voor ons de kernpunten zijn. U herinnert zich dat de onderhandelingen voor het nieuwe Europees Verdrag – de herziening van het Verdrag van Maastricht – startten op 29 maart 1996 in Turijn. U herinnert zich ook dat tijdens de top van Dublin van 12 en 13 december 1996 een schets werd voorgesteld met het oog op een nieuw verdrag. Ik noem het een schets. In het debat daarnet werd ook al de

vraag gesteld of het document van Dublin nu richtinggevend was of niet. Welnu, ik beschouw het als een aanzet om tot een inhoud te komen.

U weet dat we op 16 januari jongstleden in Den Haag met de Nederlandse minister-president Wim Kok over de IGC hebben gesproken. Daar heb ik vernomen hoe de Nederlanders hun voorzitterschap plannen. U hebt gelijk, mijnheer Suykerbuyk, als u stelt dat de Nederlanders dit voorzitterschap op een realistische manier aanpakken. Hun inziens stelt een land dat het Europees voorzitterschap opneemt, niet zichzelf centraal. Het is, integendeel, dienaar van de Unie. Ik vind dat een redelijk uitgangspunt. Dat wil niet zeggen dat het voorzitterschap voor het land in kwestie geen motor voor de vooruitgang kan zijn.

Het schema van het Nederlandse voorzitterschap luidt als volgt : in een eerste periode, die loopt tot en met de maand maart, worden twee onderwerpen uitgediept. Het gaat hier over de instellingen en de flexibiliteit. Ook de derde pijler, justitie en binnenlandse zaken, wil men proberen verder in te vullen. Een aantal andere vraagstukken zullen eveneens worden onderzocht.

Op de vergadering van 25 maart in Rome, naar aanleiding van de verjaardag van de ondertekening van het verdrag van Rome van 1957, zal een balans van de resultaten worden opgemaakt. Dan zal worden beslist hoe de werkzaamheden vanaf april zullen worden georganiseerd. Dit betekent uiteraard dat het debat hier in het Vlaams Parlement zeker op tijd komt. Ook nu kunnen we richting geven aan de verder te zetten stappen.

Het Nederlandse voorzitterschap opteert uitdrukkelijk voor een versnelling tijdens de laatste zes weken of zelfs de laatste maand, van het voorzitterschap. Drie maanden voor de finalisering van het verdrag van Maastricht werd er ook nauwelijks vooruitgang geboekt. Slechts de laatste weken voor de uiteindelijke afsluiting van het verdrag kwamen tot een aantal besluiten. De verkiezingen in Groot-Brittannië zullen waarschijnlijk plaatsvinden op 1 mei. Deze zullen een niet te onderschatten factor vormen in het finaliseringsproces van een aantal onderdelen van de inhoud van het verdrag van Amsterdam. Dit verdrag moet dan uiteraard wel tijdig klaar zijn. Daar kom ik straks nog op terug.

Hoe nemen de gemeenschappen en de gewesten deel aan de IGC-onderhandelingen? Op ministerieel niveau is de Belgische onderhandelaar de federale minister van Buitenlandse Zaken. In nauw

Van den Brande

overleg met de eerste minister leidt deze de Belgische delegatie. De federale minister van Buitenlandse Zaken wordt tijdens de maandelijkse ministeriële onderhandelingsronde vergezeld door een ministeriële vertegenwoordiger van de gemeenschappen en de gewesten. Deze vertegenwoordiger werd door de gemeenschappen en de gewesten in onderling overleg aangesteld. Er is dus een toerbeurt : elke maand vindt er een ministeriële bijeenkomst plaats met een vertegenwoordiger van de gemeenschappen en gewesten.

Tussen de maandelijkse ministeriële sessies van de IGC in, worden werkvergaderingen op ambtelijk niveau georganiseerd. Voor de vertegenwoordiging van de gemeenschappen en de gewesten, zowel in de ministeriële onderhandelingsrondes als in de werkvergaderingen op ambtelijk niveau, werd aangegeven hoe die verdeling zou gebeuren. Er werd hier een redelijk evenwicht bereikt. Wij hebben de toerbeurt in maart van dit jaar en in de laatste maand van het Nederlandse voorzitterschap in juni 1997.

De organisatie en de inhoud van de werkzaamheden worden op intern Belgisch niveau voorbereid op de interministeriële conferenties voor het buitenlands beleid. De heer Sleenckx verwees net naar de federale minister van Buitenlandse Zaken. Het Belgische standpunt houdt inderdaad in sterke mate rekening met de standpunten van de deelstaten. Ik wil echter wel uitdrukkelijk zeggen dat er meer initiatief kon worden genomen om de interministeriële conferentie voor het buitenlands beleid inhoudelijk meer te richten op wat bij de onderhandelingen ter sprake komt. Daarom heb ik er zelf op aangedrongen om op 25 maart een nieuwe IMCBB te houden, die volledig moet worden gewijid aan de Intergouvernementele Conferentie.

De Belgische standpunten worden op ambtelijk niveau gecoördineerd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit loopt zeer goed, maar het was wel hoog tijd dat we een politieke bijeenkomst hielden. Dit geeft immers ook invulling aan het idee dat het Europees en het buitenlands beleid in het federale België niet enkel een aangelegenheid is van de federale regering, zij het dan met medewerking van de deelgebieden. Een federatieve opstelling is vereist, zoals een aantal interpellanten terecht naar voren hebben gebracht. Dit is de enige juiste houding.

Ik heb die trouwens ook aangenomen in een aantal debatten in de commissie. Er is een onderscheid,

zonder op de termen te spelen, tussen een federaatief uitgewerkt buitenlands beleid en een federaal beleid met medewerking van de deelstaten. Ik kan daaraan toevoegen dat voor elke beperking in de Europese onderhandelingsgroep tussen de onderhandelaars van de Beneluxlanden overleg wordt gepleegd om elkaars voorstellen te bespreken. Zo wordt het draagvlak voor amendementen groter, maar wordt er geen afbreuk gedaan aan de mogelijkheid dat elk van de drie Beneluxlanden toch eigen voorstellen in de onderhandelingen inbrengt.

Ik schreef de minister van Buitenlandse Zaken een brief, omdat ik niet wil dat dit Beneluxoverleg tot een afzwakking van de Belgische amendementen zou leiden. Dit is niet onbelangrijk. We hebben een andere benadering en inkleuring van onder meer de plaats van de deelstaten in het Europa van de toekomst. Als het Beneluxoverleg een positieve zaak is als toegevoegde waarde, om elkaar te versterken in standpunten die we delen, mag de rest van de Unie geen hindernis of handicap zijn om onze standpunten waar te maken. Op het Vlaams niveau hebben we dit standpunt verschillende malen ingenomen. We hebben dat gedaan op 27 september 1995, op 14 mei 1996 en op 19 september 1996. Drie keer hebben we ons standpunt duidelijk gemaakt. U herinnert zich dat we ook herhaaldelijk in de commissie van gedachten gewisseld hebben.

Een derde punt is synthetisch. Welke standpunten hebben we ingenomen ? Laten we voorafgaandelijk duidelijk stellen dat de Vlaamse regering blijft staan achter de uitbouw van een Europese Unie tot een volwaardige federale constructie. Er moeten drie essentiële niveaus erkend blijven, namelijk het niveau van de deelstaten, regio's of autonome gemeenschappen, het niveau van de lidstaten en het niveau van de Europese Unie zelf – ik heb het hier dan over de politieke unie en niet alleen over de grote commerciële economische ruimte.

Ik herinner me goed dat de Tsjechische premier me zei dat Tsjechië uiteraard deelgenoot wil worden van Europa, want het is een grotere markt. Ik heb hem geantwoord dat dit natuurlijk één element is, maar dat het wezenlijke aspect van Europa besloten ligt in de politieke unie. Ik kom straks terug op de inhoud van deze unie. Het mag dus niet in de andere volgorde zijn.

Het is mijn overtuiging dat de Europese nationale en regionale overheden op basis van gelijkwaardigheid ook onder elkaar een belangengemeenschap moeten vormen. Ik zet me af tegen een hiërarchische

Van den Brande

chisch Europa, alsof de politieke unie een verdruk-kend element zou zijn voor staten en deelstaten.

Dat wil zeggen dat federalisme en subsidiariteit de hoekstenen moeten worden van de verdere Europese integratie. Wij pleiten niet voor een Europees federalisme maar voor een federalisme in Europa. Er moet rekening worden gehouden met de eigen verantwoordelijkheid.

In dit model voor de verdere ontwikkeling van de Europese Unie is de rol die Vlaanderen speelt duidelijk. Als deelstaat van België werkt Vlaanderen, in toepassing van het subsidiariteitsprincipe, mee aan de uitbouw van de Europese unie. Er moet een ambitie zijn om de voortrekkersrol te spelen binnen het Europa van de regio's maar ook binnen het Europa van de culturen. Met beide Europa-modellen, complementair aan een Europa van een belangengemeenschap van staten, ben ik ervan overtuigd dat de Europese eenmaking wordt versterkt. Ik ben van oordeel dat we de roeping hebben om leiding te nemen.

Inzake de subsidiariteit kan ik kort zijn. Ik kan het echter niet onbesproken laten. Wij pleiten voor een uitdrukkelijke verwijzing naar het regionale beleidsniveau in het artikel 3b van het verdrag. De discussie over de subsidiariteit, wat een abstractie lijkt, wat iets is voor theoretici, heeft eigenlijk te maken met de wezenskenmerken van een unie zoals we ze willen. Dat wil zeggen geënt op het sociale, economische en culturele aspect en op de taalbehoefte van de grote verscheidenheid in Europa. Subsidiariteit betekent opbouw van onderuit naar een groter geheel. De intentie van de Europese onderhandelingsgroep is om te komen tot een apart protocol over de subsidiariteit. Het wijzigen van artikel 3b vindt geen meerderheid in de Europese onderhandelingsgroep. Ik geef dat in alle openheid toe.

De heer De Gucht heeft een aantal algemene beschouwingen gemaakt over hoever we staan en wat de mogelijkheden zijn. Er is een eerste formulering geweest van het Ierse voorzitterschap. Hier is echter nog lang geen oplossing voor gevonden. Dit heeft te maken met de controle op de toepassing ervan ; het aangeven van exclusieve bevoegdheden van de Europese Gemeenschap ; de budgettaire weerslag voor de Unie, de lidstaten en de regio's ; het toezicht op de naleving van het gemeenschapsrecht ; de betrokkenheid van het Comité van de Regio's ; de mogelijkheid om in federale lidstaten de subsidiariteit in te roepen ; en

het onderzoek van de overeenstemming met artikel 3b van het verdrag dat moet plaatsvinden in de Raad die bevoegd is voor het behandelde onderwerp.

Aansluitend bij het standpunt over de subsidiariteit, heeft de Vlaamse regering gevraagd om in artikel 5 van het verdrag inzake de gemeenschaps-trouw een wederkerigheidsclausule op te nemen. Hierdoor wordt de Unie gevraagd om bij de uitoefening van haar bevoegdheden rekening te houden met de interne structuur van de lidstaten. Vanzelfsprekend is dit voor ons als grondwettelijk erkende deelstaat natuurlijk een heel belangrijk element.

Het Duitse voorstel van protocol sluit het best aan bij deze Vlaamse visie. Het is dan ook een belangrijk document bij de verdere bespreking. In het gesprek dat ik op 16 januari had met minister-president Kok, heb ik deze positie ten aanzien van het belangrijk beginsel van de subsidiariteit uitvoerig toegelicht en verdedigd. Ik heb gewezen op de noodzaak hiervan voor de deelgebieden, zeker de deelgebieden met een grondwettelijke verankering in de lidstaten.

Het Comité van de Regio's is een belangrijk aandachtspunt. We zijn op de hoogte van de mankementen van het comité, maar het is beter dan niets. Ik zeg niet dat dit comité op dit ogenblik de instelling bij uitstek is die gestalte geeft aan het subsidiariteitsprincipe en ons echt betreft bij de Europese besluitvorming. Artikel 146 is veel belangrijker omdat het ons toelaat om met onze exclusieve bevoegdheden daadwerkelijk aanwezig te zijn op de Europese Raden. Dit was een van de belangrijke positieve elementen van het akkoord van 1993. Ik zeg niet dat die stap volledig is gezet, maar ik heb in mijn nota van 29 februari geen bijkomende voorstellen gedaan met betrekking tot de aanwezigheid van de deelstaten in de Europese Raden. Dit wil niet zeggen dat er geen verfijning mogelijk is.

Het Comité van de Regio's is een stap in een proces dat we moeten voortzetten. Als uiteindelijk gevolg moet dit proces een positieve toegang tot het Europese Hof van Justitie en de uitbreiding van de verplichte raadpleging op het vlak van sociale zaken, zoals veiligheid, gezondheid van werknemers, het leefmilieu en beroepsopleiding, opleveren. Tegelijkertijd wordt gevraagd dat het Europees Parlement, de Europese Raad en de Europese Commissie het Comité van de Regio's op de hoogte houden van hun standpunt ten aanzien van zijn adviezen.

Sleeckx

Er zijn lidstaten die geen enkele wijziging willen aan het Comité van de Regio's. De discussie is dus nog niet afgerond. Ik ben ervan overtuigd dat er een dubbele stap moet worden gezet. Een duidelijke plaats van het comité als instelling is allereerst nodig. Dit kan uitmonden in een eerste Europese Kamer of een senaat van de culturen.

Ten tweede hebben we een compromis gevonden om samen met gemeenten en steden één geheel te kunnen vormen. De stedelijke democratie is inderdaad een vierde pijler in Europa, maar als we op termijn een herkenbare instelling tot stand willen brengen, mogen daarin enkel regionale gehelen aanwezig zijn. De verschillen tussen een metropool als Barcelona en veel deelstaten of regio's zijn niet groot, maar 40.000 steden en gemeenten, hoe belangrijk ze ook zijn als dichte democratie, kunnen niet tot een samenhangende derde pijler leiden. Het is belangrijk dat de gemeenschappelijke voorstellen ook worden gedragen door de Duitse Länder. In de vereniging van de regio's van Europa probeer ik met overtuiging de gedachten in die richting te brengen.

Wat betreft het taalgebruik in de Europese Unie, zijn we pleitbezorger van het behoud van de gelijkwaardigheid van alle officiële talen in de instellingen en de organen, precies om te voorkomen dat afbreuk zou worden gedaan aan de positie van het Nederlands. Op basis van de standpuntbepaling van 14 januari heb ik met de heer Kok van gedachten gewisseld. Ik ben gelukkig met de evolutie die op dat punt merkbaar is bij het Nederlands kabinet. We hebben gezegd dat we moeten afstappen van een revendicatief karakter van de verdediging van het Nederlands in Europa. Wij zijn de zesde belangrijkste taal, belangrijker dan het Deens, het Fins, het Zweeds, het Portugees of het Grieks. Dus moeten we ons niet in een positie laten dwingen waarin we smeken dat het Nederlands overeind blijft, maar op een natuurlijke manier aangeven welke positie we in Europa bekleden. Het is gewoon vanzelfsprekend dat onze taal gewaarborgd aanwezig is, niet alleen omwille van culturele argumenten, maar om de democratische reden dat democratie moet kunnen totstandkomen in de eigen taal. We hebben geen Europa gewild waarin de besluitvorming in andermans taal gebeurt. Dat zou getuigen van een groot democratisch deficit.

Wat de aandacht voor culturele diversiteit betreft, hebben we een aantal voorstellen tot de erkenning ervan gedaan. Het Vlaamse standpunt, dat voorziet in de opname van het principe van de erkenning

van de culturele diversiteit in het optreden van de Unie, werd gesteund door de Franse en de Duitstalige Gemeenschap en door België als globaal standpunt in de onderhandelingen ingebracht. Het betreft ondermeer het amendement op artikel F, dat tijdelijk deze zorg aangeeft.

De Belgische delegatie is overtuigd van het belang van de Vlaamse voorstellen inzake het respect voor de culturele verscheidenheid en doet inspanningen om de andere delegaties van dit standpunt te overtuigen. Mijns inziens hebben Ierland, Griekenland, Zweden en Spanje oog voor onze standpunten. In dit proces zullen de opinies naar elkaar moeten toegroeien.

De tendens bestaat om af te stappen van de unanimitétsregel. Bij stemmingen met gekwalificeerde meerderheden moet er wellicht worden gezocht naar uitzonderingsregels, opdat dit niet in het nadeel van de kleinere cultuurgebieden zou zijn. Ik heb het daarbij niet enkel over artikel 128, de zogenaamde cultuurparagraaf.

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, alle sprekers hebben nog een belangrijk aandachtspunt vermeld: de werkgelegenheid in Europa. Het toekomstig optreden van de Europese Unie inzake werkgelegenheid zal één van de nieuwigheden moeten zijn in de gewijzigde verdragsteksten. Zo'n wijziging heeft geenszins tot doel de Europese Unie concreet te laten ingrijpen in de werkgelegenheid. Wel wordt haar een taak van multilateraal toezicht op werkgelegenheidsinspanningen van de lidstaten toebedeeld. Het optreden van de Unie wordt gezien in het kader van de harmonisatie van maatregelen. Het terugdringen van de werkloosheid en de creatie van nieuwe arbeidsplaatsen is een belangrijk aandachtspunt waarbij zowel de Europese Unie als de lidstaten en de regio's een belangrijke taak hebben te vervullen.

– *De heer Francis Vermeiren, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Ik wil op dat vlak de rol van de regio's in het najaar nog uitbreiden. Ik zal dan een initiatief op Europees niveau nemen.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Ik wil u best geloven, mijnheer de minister-president, maar het is toch vreemd dat men daar nu wil over praten en dat men dit probleem nu centraal stelt. Tijdens een Europese Raad in Brussel onder Belgisch voorzitterschap heeft men ooit een expliciete beslissing

De Gucht

genomen inzake Europese infrastructuurwerken. Bijna drie jaar later bestaat daarover nog steeds geen overeenstemming. De opname van zo'n werkgelegenheidsparagraaf in de tekst zal dode letter blijven. Een aantal beslissingen die in het verleden onder Belgische impuls werden genomen, blijven onuitgevoerd. Er is geen meerderheid voor te vinden. Onder meer uw Nederlandse gesprekspartners verzetten zich hier tegen. Stop dus met de hypocrisie om op Europees vlak over werkgelegenheid te willen praten. De concrete plannen die werden uitgewerkt, waren goed, maar men is er nooit in geslaagd om ze uit te voeren.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer De Gucht, ik denk dat we elkaar niet tegenspreken. Ik pleit niet voor vijf of tien nieuwe maatregelen. Ik pleit ervoor om te proberen een aantal genomen beslissingen en beleidskeuzen uit te voeren.

Ik geloof ook dat het regionale niveau een nieuwe verantwoordelijkheid op zich moet nemen. Dat is de reden waarom ik in oktober in Brugge een top over de werkgelegenheid zal organiseren. Ik heb daarover reeds afspraken gemaakt met een aantal deelstaten, onder meer met enkele Spaanse collega's. We moeten duidelijk maken dat wat misschien op nationaal of federaal vlak niet tot resultaten leidt, wel op regionaal vlak kan worden uitgevoerd. Resultaten zullen bijdragen tot de uitbouw van de geloofwaardigheid van Europa. Ik kom daar nog op terug.

Voor alle duidelijkheid wil ik benadrukken dat de Europese Monetaire Unie geen voorwerp uitmaakt van de IGC-onderhandelingen. Het is uiteraard wel zo dat in de schoot van de IGC besprekingen doorgaan om het optreden van de Europese Unie op het vlak van het sociaal beleid te versterken door onder meer de inlassing van een sociaal protocol in het verdrag te voorzien. Aldus streeft men in de IGC-onderhandelingen naar correcties, met het oog op de totstandkoming van de Europese Monetaire Unie. De Vlaamse regering heeft er overigens steeds voor gepleit om bij de totstandkoming van de EMU ook sociaal-economische convergentiecriteria in acht te nemen, teneinde ook inzake de vorming van het sociale Europa wezenlijke vooruitgang te kunnen boeken.

De onderhandelingen voor een nieuw unieverdrag zijn er gekomen omdat onder meer een substantiële uitbreiding van de EU met nieuwe leden in het vooruitzicht is gesteld. Men moet ze dus in het cor-

recte tijds kader bekijken. Is men van mening dat men moet kiezen tussen elkaar uitsluitende werkwijzen en vindt men derhalve dat men eerst moet verdiepen alvorens te verbreden, dan is de nagestreefde verdieping het gevolg van het feit dat uitbreiding in het vooruitzicht werd en wordt gesteld. Hierover viel een beslissing, het is een gegeven. Mijns inziens beschikken we over meer goede argumenten dan men op het eerste gezicht zou vermoeden om te pleiten voor een oordeelkundige en gefaseerde uitbreiding van de EU. We hebben er allen belang bij dat een aantal Centraal-Europese landen samen de Europese Unie vormen. We moeten dat echter verstandig doen, dat wil zeggen : niet onverhoeds. Dat wil ook zeggen : niet van vandaag op morgen, dus niét in 1997. Ik ben er echter van overtuigd dat het voor vrede, veiligheid, menswaardigheid en vooruitgang in Europa van groot belang is dat we op dit vlak de verbreding voorbereiden. Daarom is het natuurlijk belangrijk dat we ons daadwerkelijk wijden aan de verdieping.

Wat de tweede en derde pijler betreft : ik zei er daarnet iets over. Dit zal verder worden behandeld, tot maart. Inzake de tweede pijler, het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid wil ik ter informatie enkele punten aanhalen. Om dit beleid te versterken stelt het door het Iers voorzitterschap voorbereide, en het bij het secretariaat-generaal van de Raad van de EU op verantwoordelijkheid van de secretaris-generaal opge maakte document een eenheid van beleidsplanning en vroegtijdige waarschuwing voor. Dit bijstaan van de Raad en in het bijzonder van het voorzitterschap in het kader van het gehele opzet brengt met zich mee dat de secretaris-generaal van de Raad een nieuwe status en zichtbaarheid zou krijgen.

Over de gestelde vragen met betrekking tot de verdere uitbouw of mogelijke inkrimping van de Europese instellingen kan ik heel kort zijn. Met het eerste zetelbesluit van 12 december 1992 en het tweede zetelbesluit van 29 oktober 1993 – tijdens het Belgische voorzitterschap – hebben de staats- hoofden en regeringsleiders de discussie over de zetels van de instellingen en organen van de EU een halt toegeroepen. Brussel, Straatsburg en Luxemburg weten welke instellingen op hun grondgebied thuishoren. Daarover bestaat geen twijfel. We pleiten dus niet voor de afbouw van deze instellingen in Brussel.

Ten slotte kan ik met betrekking tot de harmonische en evenwichtige ontwikkeling van de economische activiteit binnen de gehele gemeenschap zeggen dat het principe van de duurzaamheid waarop terecht werd gewezen uiteraard nu reeds in

Van den Brande

de algemene beginselen van het verdrag is opgenomen. Ook in de toekomst moet dit principe een basis blijven vormen.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik heb een synthese willen geven van de stand van zaken in de onderhandelingen. Ik heb aangegeven welke de knelpunten zijn, en de punten waarop vooruitgang werd geboekt. Ook heb ik nadrukkelijk aangegeven welke de prioriteiten zijn die door de Vlaamse regering naar voren werden gebracht. Naar mijn gevoel is het te vroeg om te oordelen of de onderhandelingen voor een nieuw unieverdrag het verhoopte resultaat zullen opleveren, met name een werkbare Europese Unie, die het welzijn en de welvaart van zijn burgers zal bevorderen, een Europese Unie van mensen. De komende maanden zijn natuurlijk van groot belang in de onderhandelingen.

Belangrijke punten, niet alleen voor een deelstaat zoals wij maar ook voor het geheel, moeten nog worden opgeklaard. Er worden in het Comité van de Regio's en in de Vereniging van de Regio's in Europa besprekingen gevoerd met het oog op deze punten en de vorderingen van de onderhandelingen. De bilaterale contacten die we met anderen hebben, zijn uiteraard van belang om afspraken te maken die richting geven aan de onderhandelingen.

Het is mijn opvatting dat men idealiter tot een verdrag van Amsterdam zou moeten komen. Het moet dan wel een verdrag met inhoud zijn. De inhoud is belangrijker dan het tempo. Het zou mooi zijn mocht dit onder het voorzitterschap van onze noorderburen kan gebeuren. Het is echter geen wet van Meden en Perzen dat dit in ieder geval tijdens dit voorzitterschap moet gebeuren. Het zou compleet verkeerd zijn de timing te willen halen wanneer er geen substantiële invulling van het verdrag is. Het verdrag heeft voorlopig als roepnaam het verdrag van Amsterdam. Dat zou dus eventueel het verdrag van Luxemburg kunnen worden.

Het is mijn overtuiging dat een breed maatschappelijk debat over de toekomst van de Europese Unie noodzakelijk is. Wij moeten voorkomen dat de publieke opinie afhaakt. Dat is een gevoel dat velen bekruipt. We kunnen dit debat zelf inhoud geven. Er zijn vele initiatieven genomen om de ontwikkelingen in Europa bij het brede publiek bekend te maken. De jongeren krijgen hierover toelichting en vorming in het onderwijs. Over

Europa zijn de afgelopen jaren door het verenigingsleven talloze avonden ingericht. Het is de taak van de overheid om deze initiatieven te versterken. Ik geloof dat we hierover op een juiste manier bijkomende informatie moeten verstrekken. Daartoe worden samen met de federale regering schikkingen getroffen. Ook in een aparte informatieronde geven we aan wat de uiteindelijke doelstellingen van de Europese Unie zijn.

Ik deel de zorg van alle collega's die zich vragen stellen over de ontwikkelingen. De essentiële vraag bij vele mensen is wat het positieve signaal van die Unie nu precies is. Het is belangrijk dat we ook daar onze bijdrage toe leveren.

In 1957 – veertig jaar geleden – besloten de lidstaten om – ik citeer – door een gemeenschappelijk optreden de economische en sociale vooruitgang te verzekeren. Dat was de oorspronkelijke doelstelling. We moeten vaststellen dat de Europese eenmaking op het economische vlak veel verder is geraakt dan op het sociale vlak. Dat heeft onder meer met de terughoudendheid van de lidstaten te maken om de Europese Unie toe te laten op het domein van het sociale beleid. De ambities van Europa zijn op dit vlak bescheiden geweest. De politiek van economische liberalisering in Europa was nodig en is sociaal verdedigbaar. We mogen ons vandaag niet van debat vergissen. Het is niet omdat er zich een drama voordoet zoals nu bij Renault, dat we een aantal evoluties moeten tekort doen. Ik wil de vraag omdraaien en vragen wat het resultaat zonder Europa zou zijn geweest. Ik zeg u dan dat wij ons niet van thematiek mogen vergissen. We moeten echter meer dan in het verleden het geval was, uitdrukkelijk aangeven dat de economische pijler pas zinvol kan worden verstevigd in de mate dat de sociale pijler zichtbaar aanwezig is.

Het Sociaal Handvest werd in 1989 door elf van de twaalf toenmalige lidstaten goedgekeurd. Het maakt daardoor geen geïntegreerd deel uit van de verdragstekst.

Ik herinner me de uren en dagen die we, met volle overtuiging, besteedden aan het overtuigen van de Britten om de sociale pijler als evenwaardig te beschouwen. Zoals gevraagd in het Belgisch memorandum moeten de lidstaten het sociaal protocol in het Unieverdrag opnemen. Dit houdt op zichzelf natuurlijk geen bijkomende garantie in, maar het feit dat hierover een overeenkomst kan worden bereikt, wijst erop dat de basis voor een sociale aanpak op Europees vlak breder is gewor-

Van den Brande

den. Het zou een belangrijke stap vooruit betekenen.

Het versterken van de Unie op sociaal vlak is van groot belang. De feiten bewijzen het. We moeten derhalve tot een hoog en gewaarborgd minimum aan sociale bescherming komen in heel Europa. We willen onze sociale zekerheid, zowel gezondheidszorg als familiale politiek, autonoom organiseren. Daarover kan geen discussie bestaan. Het heeft pas zin dat te doen als we de sociale cohesie in Europa vorm geven en de sociale bescherming minstens minimaal verzekeren. Het is aan de Europese Commissie, los van een nieuw verdrag, voorstellen te formuleren aan de ministerraden om de Europese regelgeving terzake te versterken. Ik vraag dit met aandrang omdat de geloofwaardigheid van Europa kan worden aangetast door de gebeurtenissen van de laatste dagen. Ik ben ervan overtuigd dat Europa niet louter kan en mag werken aan de uitbouw van een eenheidsmarkt. We moeten ons gezamenlijk inzetten voor een sterk sociaal en tewerkstellingsbeleid. De vrijmaking van de Europese markt moet gepaard gaan met een werkelijke sociale invulling. Dit betekent ook duidelijke maatregelen om de fiscale en parafiscale harmonisatie tot stand te brengen. Op dit punt wordt nauwelijks vooruitgang geboekt. We willen daarbij ook controlemaatregelen op desinvesteringen. Dit is de boodschap en het standpunt van de Vlaamse regering.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, wil Europa aan geloofwaardigheid winnen dan moeten we het tij keren. We zijn niet gebaat bij een eenheidsmarkt wanneer er een tweedeling in Europa komt. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor het uitvoerige antwoord. Ik zou u ook willen bedanken voor de aankondiging dat de interministriële conferentie voor het Buitenlands Beleid waarvan gezegd is dat ze slechts tweemaal vergaderd heeft, op 25 maart een belangrijke vervolgvergadering zal organiseren.

Een tweede opmerking nog : wij steunen uitdrukkelijk het accent dat de minister-president legt op het sociale Europa. Wij hebben dat daarnet ook onderstreept. Ik kijk daarbij eventjes naar de heer Sleecx. Ik wil niet de indruk wekken dat ik het

alleen gehad heb over taal, cultuur en verscheidenheid. Men kan op dit ogenblik vaststellen wat er gebeurt en ik wil niet alleen naar de actualiteit verwijzen. Als men weet dat de werkgelegenheid ook een bevoegdheid is van de Vlaamse regering en van het Vlaams Parlement, dan geloof ik dat het argument en het pleidooi voor een rechtstreekse betrokkenheid bij de Europese besluitvorming, namelijk de ministerraad, niets te maken heeft met dagdromen of met zoeken naar nieuwe constituties en instellingen, maar met de politieke werkelijkheid waarvan u en ik wensen dat ze iets zou bijbrengen aan Europa.

De heer Jef Sleecx : Als u het zo begrepen hebt, dan hebt u me verkeerd begrepen. Ik heb zeer duidelijk gezegd dat de thema's die aangebracht werden door de deelregering, zeer belangrijk zijn. Het thema te werken in een socialer Europa, is evenwel van uitermate groot belang. In verband met de subsidiariteit dienen nog een aantal zaken besproken te worden. Ik heb alleen nog eens willen benadrukken dat te werken in een socialer Europa zeer belangrijk is.

De heer Herman Suykerbuyk : Ik ben blij dat we duidelijk op dezelfde lijn zitten.

Ik kom toch nog even terug op het probleem van de taal- en cultuurverscheidenheid in Europa. U hebt al onderstreept, mijnheer de minister-president, dat dit een bijdrage is om tegen te gaan wat de heer Van Grembergen heeft gezegd over de onverschilligheid en het democratisch deficit. Als men niet meer kan mobiliseren voor Europa, dan is dat erg, maar de onverschilligheid is echter erger.

Nog een laatste punt. Blijkbaar gaat iedereen akkoord met de stelling van minister-president Van den Brande en van de federale minister Derycke dat bij het verdrag de inhoud primeert op de timing.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, wat de heer Suykerbuyk als laatste punt heeft aangehaald, is uiteraard het belangrijkste : namelijk dat inhoud primeert. Dat wil niet zeggen dat ik Amsterdam als stad van vrijheid en vrije mensen niet graag het symbool zie worden van een nieuw Europa of van een nieuwe start. Dit parlement zal ook zijn goedkeuring moeten geven aan het verdrag. Dat wil zeggen dat er een crisissituatie ontstaat als wij het niet eens zijn met de lijnen van dit

Van Grembergen

verdrag. Misschien zal uit die crisissituatie een vorm van loutering kunnen ontstaan en kan men zich herpakken. Zoals we jaren geleden de Europese constructie hebben goedgekeurd met een ja, maar... zo zouden we nu evengoed neen, maar... kunnen zeggen. Ik wil dit in elk geval duidelijk formuleren : het zal niet vanzelf gaan. We zullen argumenten moeten hebben om het goed te keuren.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de minister-president, het Comité van de Regio's bestaat uit een federale constructie met drie niveaus, namelijk de politieke unie, de lidstaten en de regio's, de Länder of de deelstaten. Welnu, noch in Finland, noch in Griekenland, noch in Ierland, noch in Zweden, noch in Portugal, noch in Luxemburg, noch in Polen, noch in Hongarije bestaan er regio's die kunnen worden vergeleken met Vlaanderen. In Frankrijk, waar er wel regio's bestaan, is men er dan weer allergisch voor deze regio's met enige politieke macht te bedenken.

Mijnheer de minister-president, graag vernam ik wat men met het Comité van de Regio's wil bereiken. Zal het gaan om een instelling waarin constitutionele erkende regio's vertegenwoordigd zullen zijn, maar niet alle lidstaten, of om een instelling waarin alle lidstaten vertegenwoordigd zullen zijn, maar met constructies die niet gelijken op onze regio's met een eigen economische en culturele identiteit ?

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer Jef Sleenckx : Mijnheer de voorzitter, het verheugt mij dat de minister-president heeft gesproken over de inhoud. De inhoud is inderdaad belangrijker dan de timing. Ik ben vooral verheugd omdat hij zegt dat een sociaal Europa enorm belangrijk is. Tevens had hij het over de fiscaliteit. Indien men valse concurrentie wil uitschakelen, moet men hiervoor op het fiscale vlak de nodige maatregelen treffen.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister-president voor zijn uitgebreid antwoord. Mijn vraag met betrekking tot de energie blijft evenwel onbeantwoord. Is de minister-president bereid om binnen de IGC een doorbraak te forceren ?

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik zal proberen onze standpunten met betrekking tot energie duidelijk te maken. Ik weet evenwel niet of dit het antwoord is dat mevrouw Verwimp verwachtte.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de voorzitter, spreekt de minister-president over fossiele brandstof of over hernieuwbare energie ?

Minister-president Luc Van den Brande : Het gaat om een combinatie van de basisgrondstof en kunstmatige of andere intelligentie. Dit zal duidelijk worden tijdens het debat aangaande de innovatie.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Suykerbuyk, De Gucht en Van Grembergen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Vera Dua tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de toepassing en bijsturing van het mestdecreet

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de interpellatie van mevrouw Dua tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de toepassing en bijsturing van het mestdecreet.

Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik verontschuldigd mij voor het late uur van mijn interpellatie, maar ik ben niet verantwoordelijk voor het verloop van de agenda.

Dua

Het MAP is zeer lang het voorwerp geweest van discussie, zowel in het parlement als elders. Iedereen zal zich ongetwijfeld de polemiek terzake herinneren. Eind december 1996 werd de wijziging van het mestdecreet door het parlement goedgekeurd. Wellicht herinnert u zich nog dat wij niet gelukkig waren met het bereikte compromis. Daarna is het windstil geworden rond dit dossier. De boeren vonden dat het uiteindelijk voor hen nog niet zo slecht was afgelopen. De milieubeweging hoopte dat het resultaat op het terrein toch nog zou meevallen. Daarmee was het dossier voorlopig begraven.

Het is nu meer dan een jaar later. Ik denk dat het nuttig is om na te gaan of onze voorspellingen juist waren en wat het resultaat is van de toepassing van het MAP op milieuvlak. Daarnaast heb ik nog een aantal andere redenen waarom ik denk dat het nodig is om het MAP opnieuw ter sprake te brengen. Ik wil er de minister aan herinneren dat hij had beloofd dat er in januari 1997 een evaluatie zou komen in de commissie voor Leefmilieu. Blijkbaar acht de meerderheid het niet nodig om dat te doen. Voorlopig staat het ook niet op de agenda van de commissie.

Een tweede reden is dat op 31 december 1996 de vergunningenstop is vervallen. Dat betekent enerzijds dat bepaalde familiale bedrijven opnieuw kunnen uitbreiden en anderzijds dat een vermindering van de veestapel met 25 percent voor niet-gezinsveeteeltbedrijven mogelijk wordt.

Er is nog een derde reden. Het blijkt dat er ondertussen onderhandelingen zijn gestart met de belangengroepen over eventuele aanpassingen van het MAP. De coulissegesprekken zoals we die de laatste jaren hebben gekend zijn dus weer volop aan de gang : iedereen kan met zijn verlanglijstje terecht bij de minister, in afwachting van een eventuele wijziging van het mestdecreet.

Er zijn dus redenen genoeg om dit dossier opnieuw ter sprake te brengen en te kijken hoever we staan en wat de gevolgen zijn. Een belangrijke vraag voor ons luidt als volgt : wat is de evolutie van de veestapel ? Iedereen was het er bij de discussie over het MAP over eens dat de enorme omvang van onze veestapel aan de basis ligt van het mestprobleem in Vlaanderen. Vlaanderen is gewoon te klein om alle geproduceerde mest op een ecologische manier te verwerken. Aangezien de afbouw van de veestapel politiek niet haalbaar was, heeft men toen met het MAP geopteerd voor het zoge-

naamde standstill-principe. Men ging ervan uit dat men moest komen tot een bevrozing van de veestapel op het niveau van de toestand van 1992.

Het is bij een evaluatie natuurlijk interessant om na te gaan in hoeverre deze referentiewaarden – de toestand van 1992 – intussen zijn bereikt of toch tenminste worden benaderd. We kunnen wel vaststellen dat er in de periode van de discussie tussen 1993 en 1995 een zeer grote toename was van de veestapel, zeker in de varkens- en de pluimveesector. Misschien was dat een van de redenen waarom de discussies zolang hebben aangesleept. Ondertussen kon men de nodige stappen zetten om zich maximaal in te dekken bij een eventuele vergunningenstop.

Voor de recente evolutie heb ik mij gebaseerd op een publicatie in het Staatsblad van december 1996, waarin – zoals is voorzien in het uitvoeringsbesluit – om de zes maanden de toename of vermindering van de mestproductie moet worden weergegeven. Het resultaat is voor mij in elk geval verbluffend. Na de goedkeuring van het mestdecreet is de P2O5-productie gestegen met meer dan 5 miljoen kilogram. Dat komt overeen met een mesttoename van meer dan 1 miljoen varkens. Dat lijkt op het eerste gezicht vrij onwaarschijnlijk, maar ik heb me daarover geïnformeerd. De verklaring hiervoor blijkt te zijn dat – terwijl de discussie over het MAP bezig was – zeer veel boeren nog vlug voor 1 januari 1997 hun kans hebben waargenomen om een aanvraag tot uitbreiding van hun veestapel in te dienen. Het effect daarvan zou nu pas ten volle merkbaar zijn in de cijfers.

In verband met de totale veestapel is de toestand in elk geval slechter dan ooit tevoren. We zijn verder dan ooit verwijderd van het einddoel : de terugval naar het niveau van 1992. Dat was voor ons nog altijd onvoldoende maar dat was toch het uitgangspunt van het MAP. We vragen ons dus af, mijnheer de minister, op welke manier en binnen welke termijn dit vooropgestelde einddoel zal worden bereikt.

Mijn tweede vraag refereert aan een belangrijk discussiepunt. Hoe is de toestand in verband met de gezinsveeteeltbedrijven ? Er is zeer veel over gepraat. Uiteindelijk werd het principe aanvaard dat de familiale bedrijven een voorkeursbehandeling, een soort positieve discriminatie zouden kunnen genieten. Het was daarbij de bedoeling om de echte bio-industrie – de zogenaamde integratoren – strenger aan te pakken, omdat zij uiteindelijk aan de basis lagen van de exponentiële groei van de veestapel en dus van het mestprobleem. De integ-

Dua

ratoren werken namelijk met looncontracten en laten de boeren vetmesten tegen betaling.

Uit vroegere studies blijkt dat nagenoeg de volledige kalver- en pluimveesector met dit systeem van contractteelt werkt. Ook 75 percent van de varkenskwekerijen zijn op die manier geregeld. Het echte familiale bedrijf is in de veeteeltsector een uitstervend ras geworden.

Er is veel te doen geweest over de juiste definitie van een gezinsveeteeltbedrijf. Onder druk van de landbouworganisaties werd dan uiteindelijk een definitie opgesteld die een zeer ruime interpretatie toelaat. Bedrijven met zogenaamde prijsgarantiecontracten werden immers eveneens in deze categorie ondergebracht. We hebben in de discussies uitdrukkelijk gewezen op het gevaar van zo'n ruime definitie. Ongeacht de eigendomsstructuur kon elk bedrijf immers worden omgetoverd tot een familiaal bedrijf. Uit de cijfers van de Mestbank blijkt helaas dat we gelijk hadden. 70 percent van de bedrijven hebben de notificatie van gezinsveeteeltbedrijf gekregen.

Op het terrein heeft dat grote gevolgen : een aantal uitzonderingsbepalingen gelden namelijk enkel voor gezinsveeteeltbedrijven. Ik wil enkele van die bepalingen noemen. Ten eerste kunnen deze bedrijven nog verder uitbreiden. Bovendien vallen zij niet onder de 25 percent-reductieregel. Verder gelden in bepaalde gebieden soepelere bemestingsnormen. Deze familiale bedrijven hebben dus een zeer gunstig statuut binnen het MAP. Uit de cijfers blijkt dat de uitzonderingen na één jaar regel zijn geworden. Door de invoering van die positieve discriminatie binnen het MAP, wordt het MAP volledig uitgehold.

De definitie van een gezinsveeteeltbedrijf moet zo vlug mogelijk worden bijgestuurd. Op die manier kan het echte familiale bedrijf beter worden beschermd zonder dat daardoor de milieudoelstellingen op de helling moeten worden gezet.

Ten derde wil ik het hebben over de mestverwerking. Wij hebben steeds gezegd dat het MAP een mestverwerkingsplan is. Men zoekt alle heil in nogal dubieuze en in ieder geval zeer dure technologische oplossingen. Op die manier hoopt men een afbouw van de veestapel te vermijden. Net zoals afvalverbranding is ook mestverwerking allesbehalve een voorkomingsbeleid. Integendeel, om rendabel te zijn, moet de mestaanvoer worden opgedreven. Men moet alle middelen aanwenden

om de veestapel te doen groeien. Professor Viaene heeft ooit berekend wat het zal kosten wanneer bedrijven overschakelen op mestverwerking. Voor varkensbedrijven heeft hij berekend dat de meerkost per varken meer dan 1.000 frank zal bedragen. Daardoor vermindert het beschikbaar inkomen van de boer met 96 percent. Dat wordt dus gewoon onleefbaar.

In Vlaanderen komt de mestverwerking zeer moeilijk van de grond. Slechts één bedrijf is ermee bezig. Ik heb het nu over de serieuze mestverwerkingsbedrijven en niet over de mestverwerking die voor de champignonteelt dient. Het bedrijf Danis is momenteel met proefdraaien gestart. Het gaat hier om een initiatief van de grootste integrator van Vlaanderen. Het bedrijf hoopt op die manier te ontsnappen aan de verplichte afbouw. Deze initiatiefnemer vertrekt voor zijn kosten-batenanalyse dus vanuit een totaal andere filosofie. De andere initiatieven komen niet van de grond, omdat niemand de zware investeringen wil doen zonder vooraf bindende garanties te hebben over de mestaanvoer. De boeren zijn uiteraard niet zo gek dat ze nu reeds engagementen zullen aangaan voor dure mestverwerking.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat de vraag naar subsidies steeds vaker opduikt. Ik meen te weten dat een aantal initiatiefnemers momenteel een beroep willen doen op Europese gelden om hun kansen op leefbaarheid te verhogen, niettegenstaande het basisprincipe toch altijd inhield dat de sector zelf moet instaan voor de kosten van de verwerking. Mestverwerking is dus duidelijk geen echte oplossing. Net zoals in Nederland, zal men ook in Vlaanderen moeten werken aan een gerichte afbouw van de veestapel.

Ten slotte wil ik nog iets zeggen over de ecologisch kwetsbare gebieden, die volgens het nieuwe mestdecreet een bijzondere bescherming zouden moeten krijgen. Opvallend is wel dat alle besluiten die een verdere uitwerking of verstrenging van deze bescherming moeten mogelijk maken, in de ijskast blijven zitten, terwijl alle besluiten die afwijkingen, versoepelingen of tegemoetkomingen voor de boeren inhouden, reeds lang zijn uitgewerkt. Dit gebeurde al bij de goedkeuring van het decreet. Ze werden samen met het decreet in het Staatsblad gepubliceerd. Het blijft dus wachten op een wettelijke regeling voor de beheersovereenkomsten. Het blijft ook wachten op de aanduiding van gebieden waar enkel extensieve begrazing is toegelaten omwille van natuurbehoudsredenen. Het blijft ten slotte wachten op de gemoduleerde verstrenging van de normen in ecologisch belangrijke gebieden.

Dua

Deze tussentijdse evaluatie toont nu al duidelijk aan dat het nieuwe mestdecreet geen noemenswaardige verbetering van de milieukwaliteit zal bewerkstelligen. Integendeel, de veestapel blijft verder aangroeien. Waarschijnlijk zal men zelfs een omgekeerd effect krijgen. Het enige verschil met vroeger is dat de mest nu wat meer zal worden uitgesmeerd over heel Vlaanderen. Dit blijkt ook uit de cijfers. Uiteindelijk brengt dit echter geen verschil teweeg in de totale hoeveelheid nutriënten die in het ecosysteem worden gebracht. Het nieuwe mestdecreet is duidelijk een maat voor niets. Het is een decreet op maat van de landbouwlobby. Voor het milieu zal het geen noemenswaardige verbeteringen inhouden.

Mijnheer de minister, ik ben zeer ongerust als ik hoor dat u met de boerenorganisaties aan het onderhandelen bent om verdere versoepelingen in te voeren. Onze evaluatie toont duidelijk aan dat er daarentegen dringend nood is aan verstrengingen. De bestaande achterpoortjes moeten worden gesloten, in plaats van er nog bij te creëren. Ik denk hierbij aan een strengere definitie van het begrip gezinsveeteeltbedrijf, het decretaal vastleggen van de afbouw van de veestapel, een verscherpte aanpak in de kwetsbare gebieden en een ernstige evaluatie van de milieu-impact van het mestdecreet.

De recente ervaringen met varkenspest tonen nog maar eens aan dat het soort landbouw dat West-Europa toepast, gevaarlijk is. De veeteeltsector is volledig overgeleverd aan industriële belangen, die de sector kwetsbaar en schadelijk voor het milieu maken. Vroeger zorgde elke boer zelf voor het kweken en het vetmesten van zijn dieren. Nu worden massaal biggen ingevoerd. Dit verhoogt de kwetsbaarheid van het systeem en kan alleen maar tot moeilijkheden leiden. De hormonenproblematiek, het massaal toedienen van antibiotica, de drinkwatervervuiling, de varkenspest, enzovoort, zijn allemaal symptomen van hetzelfde probleem. Onze landbouw heeft niets meer te maken met voedselproductie, maar wel met de nietsontziende geldhonger van een aantal grote industriële groepen. Wie dit niet wil inzien, neemt een zware verantwoordelijkheid op zich. Hij speelt met de gezondheid van de consumenten, met de kwaliteit van het leven en met de toekomst van de boeren.

Zolang men niet bereid is om daarover een discussie te voeren, zullen we geconfronteerd blijven met misbaksels als het mestdecreet, die in de praktijk niets veranderen en alleen maar de bedoeling heb-

ben om de belangen van de agro-industrie veilig te stellen. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : De heer Quintelier heeft het woord.

De heer Leonard Quintelier (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, aansluitend bij het betoog van mevrouw Dua wou ik toch herinneren aan december 1995. Toen zijn we erin geslaagd in het MAP een evenwichtige oplossing te vinden voor normering, gebiedsgerichte verscherping en vergunningenbeleid. Ik durf zeggen dat een ecologisch evenwicht tussen het economische belang en het respect voor de natuur bereikt werd.

U hebt ook het principe van de stand-still aangehaald, mevrouw Dua, wat niet onbelangrijk is. Ik herhaal even de cijfergegevens : 75 miljoen kilo fosfaat, 169 miljoen kilo stikstof. Dat is een lat die we gelegd hebben op basis van NIS-gegevens uit 1992. Wij eisen dat die cijfers gerespecteerd worden. Bij de zogenaamde groei plaatsen wij vraagtekens. Gaat het om een reële groei ? Wij willen de cijfers zien van de reële productie, niet van de vergunde productie.

Het klopt dat vooraleer het MAP in december 1995 realiteit werd, heel wat vergunningsaanvragen werden ingediend en ingewilligd tegen een versneld tempo. Wij wensen te weten wat dit in realiteit heeft gegeven. Wij wensen ook te weten wat er met de niet-hernieuwde en de niet-ingevulde vergunningen gebeurt. Zonder die cijfers kunnen we niet degelijk evalueren.

Verder willen we bij de evaluatie de hele zaak doorzichtiger maken, nog meer dan vroeger. We zijn ervan overtuigd dat vooral de echte gezinsbedrijven, die geen logistieke ondersteuning hebben, problemen hebben om de papierenbundel te lezen en te ontleden. Voor die mensen moet de zaak eenvoudiger en doorzichtiger worden.

Onze belangrijkste eis is dat de stand-still gerespecteerd wordt. Zitten we erboven, dan vragen we aan de minister dat de nodige maatregelen getroffen worden, op basis van reële cijfers.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal niet verhullen dat de interpellatie van mevrouw Dua eigenaardig overkomt. Voor een paar weken al heeft ze bij het cijfermateriaal ruim haar bedenkingen geformuleerd in een harde persconferentie, waarmee ze overal de kranten haalde. Mijns inziens stond er in de kranten een hoop

Van Looy

onzin, maar ondertussen is de schade aangericht. Vandaag komt diezelfde mevrouw Dua in een interpellatie vragen of haar interpretaties van de cijfers wel juist zijn.

Mevrouw, u heeft het vandaag niet uitdrukkelijk vermeld, maar in uw interpellatieverzoek staat dat sedert 15 maart 1996 de fosfaatproductie is toegevoegd met meer dan 5 miljoen kilogram. Waar vindt men de datum 15 maart 1996 terug? In het besluit staat alleen dat de situatie duurde tot 15 september 1996. Dat betekent dat er op een half jaar tijd een miljoen varkens zijn bijgekomen. Dat is niet realistisch. Hoe moeten we die cijfers interpreteren?

In artikel 33, paragraaf 1 van het decreet staat dat de fosfaat- en stikstofproductie berekend op basis van de volledige veestapel, niet groter mag worden dan de productie zoals die was gekend in 1992, namelijk 75 miljoen kilo fosfaat en 169 miljoen kilo stikstof. Die cijfers werden berekend op basis van de NIS-gegevens 1992, omdat men niet over andere duidelijke cijfers beschikte. De Mestbank was net opgestart en volgens eigen zeggen waren haar gegevens niet compleet.

In paragraaf 4 van hetzelfde artikel vind ik de definitie terug van toegenomen productie, waarover u het hebt. Hoe moeten we dit interpreteren? Het betreft alle vergunningen voor nieuwe bedrijven en uitbreidingen sinds 1992. De toegenomen productie van fosfaat die in het staatsblad van 24 december wordt vermeld, slaat niet op de periode van 15 maart tot 15 september 1996, maar beslaat de periode van 1993 tot september 1996. Ik weet niet of de minister dit kan bevestigen, maar zo heb ik het in ieder geval begrepen.

Deze toegenomen productie berekend op basis van het aantal vergunde dierplaatsen, is een theoretisch maximale productie. Deze maximale productie is alleen haalbaar wanneer al die vergunde dierplaatsen 365 dagen per jaar volzet zijn. Afhankelijk van het soort vee en het bedrijf kan men echter ten hoogste tot een bezetting van 80 percent komen. Als men in de melkvee- of de braadkippensector op jaarbasis aan 60 percent komt, is dat veel. Het gaat om een theoretische maximale productie op basis van vergunningen en niet op basis van reëel aanwezige dieren.

Hoe schat men een vergunning onder mestproductie in? In de praktijk ziet men dat een melkveebedrijf een vergunning heeft voor 200 runderen, dit

zonder specificatie of het om kalveren of melkkoeien gaat. Voor de statistiek is dit heel goed bruikbaar, maar ik heb problemen met het gebruik van die cijfers per gemeente om bedrijven te penalisieren.

Een tweede probleem is groter. In het begin van de jaren negentig zaten we met de overgang van het oude vergunningensysteem Marap naar het nieuwe vergunningensysteem Vlarem. Heel wat bestaande veebedrijven hadden geen vergunning en hebben deze moeten aanvragen. In onze streek zijn vooral de klasse 1-vergunningen bij de provincie blijven liggen.

Wat zie ik nu in mijn streek? Bedrijven die in 1992 al bestonden en die al in de NIS-tellingen waren opgenomen, kregen pas in 1993, 1994 of zelfs 1995 een vergunning. Daardoor werden ze nu nogmaals meegerekend in de toename van de productie: ze werden dus tweemaal geteld. Zonder die dubbele telling kan ik in mijn gemeente onmogelijk tot een zo hoge productie komen. Ik had graag exacte gegevens over de berekening van de productie.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Ik wil kort reageren, omdat de heer Van Looy mijn conclusies blijkbaar in twijfel trekt. De berekening van de mesttoename op basis van de verleende vergunningen is volgens de heer Van Looy niet echt betrouwbaar, aangezien het niet daadwerkelijk om echte dieren gaat. Ik kan me inderdaad voorstellen dat de Mestbank hier geen rekening mee houdt. Ik kan echter uitsluitend een oordeel vellen over de cijfers die de Mestbank geeft. De vergunde plaatsen kunnen trouwens allemaal ooit worden ingevuld met dieren en dan verhoogt de mestdruk.

Er bestaat ook discussie over de referentieperiode. De heer Van Looy vroeg of het over het voorbije jaar ging, de voorbije zes maanden of zelfs de periode vanaf 1993. Ik heb mij gebaseerd op het Mestdecreet en op het uitvoeringsbesluit. Daarin wordt gestipuleerd dat er zesmaandelijks een inventaris moet worden opgesteld. Ten slotte heb ik me gebaseerd op wat in het Staatsblad werd gepubliceerd, met name de toestand van 15 mei 1996. Als zou blijken dat het om een langere periode gaat, dan is de publicatie door de diensten van de minister des te ongelukkiger. Ik kan immers verzekeren dat ik, samen met veel mensen, perplex stond bij het lezen van de cijfers.

De heer Jef Van Looy : Als u even uw gezond verstand had gebruikt, zou u hebben geweten dat dit

Van Looy

niet mogelijk was. Wat doet u echter ? U gaat meteen naar de pers.

Mevrouw Vera Dua : Als ik met mijn normale hoeveelheid gezond verstand de cijfergegevens naast elkaar leg en vergelijk, kan ik maar tot één conclusie komen. Ik heb de documenten ook laten inkijken door andere mensen, en zij kwamen tot dezelfde conclusie. Welke referentieperiode men ook hanteert, het valt op dat, zodra de discussies over het Mestactieplan van start gingen, er een enorme toename kwam van de veestapel. Dat kan niemand betwisten. We zijn dus nog ver verwijderd van de doelstelling, met name de toestand van 1992.

De heer Jef Van Looy : Daarvan ben ik niet overtuigd, dat zullen de volgende maanden moeten uitwijzen. Daarom vraag ik dat de minister niet zou blijven rekenen met papieren dieren en papieren mest. Hij moet de reële veestapel en de reële mestproductie hanteren bij zijn berekeningen.

Mevrouw Vera Dua : Wie is verantwoordelijk voor de ingewikkeldheid van het Mestdecreet ? Ook de heer Quintelier gaf vandaag toe dat alles veel te ingewikkeld is. Dat is altijd onze eerste kritiek geweest, maar toen was de CVP doof voor die kritiek. De CVP heeft zelfs geprobeerd om alles in extremis nog ingewikkelder te maken door allerlei afwijkingen in te voeren. Welke boer raakt hier nog uit wijs ? We hebben nood aan een eenvoudig Mestactieplan dat voor iedereen duidelijk is. Dan zal men resultaten boeken op het terrein.

De heer Jef Van Looy : Ik doe een voorstel. De Mestbank beschikt per gemeente en per bedrijf over alle vergunningen en over alle dierplaatsen. Sinds zes jaar moet de boer zijn dieren en de dierplaatsen per soort aangeven. Op die basis kan men perfect de theoretische maximale productie berekenen, zonder dat men de methode van de natte vinger hoeft toe te passen.

Ten derde beschikt ze al zes jaar over het gemiddeld aantal dieren. Ze heeft alle controlemogelijkheden, als er grote verschillen of twijfels zijn. We moeten ons met de reële productie bezighouden, niet met cijfers. Dit is voor niemand goed en zeker niet voor het leefmilieu.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik had de indruk

dat sommigen zich afvroegen wat de aanleiding was tot de interpellatie, alsof we nu reeds begonnen waren aan de echte evaluatie van het Mestactieplan.

Er bestond een aanleiding in hoofde van een persconferentie die Agalev heeft gegeven en waar een aantal cijfers bekend zijn gemaakt die een aantal mensen de wenkbrauwen hebben doen fronsen alsof we totaal het doel voorbijschoten. Anderzijds is er misschien een misverstand geweest. Ik hoop dat het dat is.

Men verwacht een technische evaluatie met een inhoudelijk grondige evaluatie met het oog op decretale bijsturing. We hebben altijd gezegd dat we het decreet ten gronde zouden evalueren of bijsturen. Afspraken zijn daarover in de commissie voldoende toegelicht. 1998 zou het moment zijn waarop we het decreet zouden beoordelen op zijn resultaten. Ik vind dat we ook tussentijds moeten kunnen verantwoorden dat we op de goede weg zijn. Het betreft de manier waarop we tot het mestdecreet en het Mestactieplan zijn gekomen, met de lijdensweg die eraan voorafging en die soms noodzakelijk was om het laatste stationnetje te bereiken.

Ik vind nog altijd dat dit een merkwaardig parlementair werkstuk is, waarin we geslaagd zijn. De verdienste gaat hier vooral naar het parlement en de commissie, en de tegenstellingen zijn toch overbrugd in een poging om de afspraken na te leven. Het is bijna een akte van geloof. Gij hebt uw akte van ongeloof beleden, ik beled hier mijn akte van geloof. Ik hoop niet dat we tot in het hiernamaals moeten wachten om te zien wie er gelijk heeft.

In 1998 zullen we de volle klaarheid hebben. Nu gaat het om een technische evaluatie. Zo heb ik het ook voorgesteld aan de organisaties en aan de betrokkenen vanuit direct of indirect belang. Via deze hoorzittingen zijn we nagegaan of het decreet met de uitvoeringsbesluiten functioneert zoals we het bedoeld hebben. Het was de eerste keer dat we op deze manier handelden, en we zijn nagegaan of er geen onduidelijkheden zijn op het vlak van interpretatie en of er op het vlak van uitvoeringsbesluiten geen voorstellen zijn opgenomen die op het terrein niet werkzaam zijn.

Voorts zijn we ook nagegaan of er in dat decreet geen bepalingen zitten die goed bedoeld zijn maar waarmee we net het omgekeerde bereikten. Via een tweetal omzendbrieven, waarvan één nog deze morgen door de Vlaamse regering werd goedgekeurd gaan we de evidente misverstanden oprui-

Kelchtermans

men op korte termijn door een duidelijke interpretatie te geven aan het decreet. Men kan er het verslag op nalezen.

Ik denk dus dat dit tot de geplogenheden van het normale parlementaire werk en de toepassing van de wetgeving behoort. Men moet een correcte interpretatie geven. Dit zal gebeuren via drie verschillende scenario's. Het eerste scenario dat is reeds gebeurd via omzendbrieven, waarin technische verduidelijkingen werden gegeven. Ten tweede is er een lijst opgesteld van bepalingen om via de geëigende procedure wijzigingen ter goedkeuring aan de Vlaamse regering voor te leggen. Die wijzigingen zullen aan het advies van de stuurgroep Vlaamse mestactieproblematiek worden voorgesteld. Op basis van dat advies zal ik dan de Vlaamse regering voorstellen om bepaalde technische bijstellingen goed te keuren.

Wat ten derde het decreet zelf betreft zijn er vooralsnog geen keuzen gemaakt. Als dat zal gebeuren, dan zal dat vanzelfsprekend hier, in het Vlaams Parlement, gebeuren. Maar het zal in elk geval gaan om evidente bijstellingen van datgene waarvan het gezonde verstand gebiedt te zeggen dat het misschien wel goed bedoeld was, maar waarvan het bereikte resultaat ongewenst is. Dat was de aanleiding voor de gesprekken die nu zijn gevoerd. De Vlaamse regering heeft een omzendbrief ter verduidelijking rondgestuurd.

Er wordt tijdens de discussie ook een inhoudelijke evaluatie doorgevoerd. Men gaat na wat er het voorbije jaar is gebeurd. Ik deel in dat verband de mening van de heer Quintelier. Als de afgesproken standstill leidt tot een verhoging, dan moeten we inzake vergunningen ingrijpen. Dat is evident. Dat werd zo afgesproken, en ik zal die afspraak nakomen. Tot op heden heeft niemand dat in vraag gesteld. Ik ben echter ook van mening dat we, als we over cijfers spreken, het er over eens moeten zijn dat ons meetinstrument het goede is. De heer Van Looy stuurt de eerder vermelde cijfers bij. Ik kan dat alleen maar bijtreden.

Het is totaal fout te stellen dat sinds 15 maart 1996 de mestproductie in Vlaanderen met vijf miljoen kilogram toenam. Het zou gaan om 1 miljoen varkens. Wel, zo'n groot aantal dieren verstopt men niet zomaar. Ik heb de verantwoordelijken van de Mestbank daarover uitleg gevraagd. Die toename met vijf miljoen kilogram slaat op de toename van de vergunde productie tussen 1993 en 1996. Die toename heeft dus betrekking op een periode van

vier jaar, en niet op die periode van 15 maart 1996 tot december 1996. De technische uitleg van de heer Van Looy is correct. In 1996 zijn er ook nog vergunningen verleend. Het gaat om vergunningsaanvragen ingediend voor 31 december 1995. Die hadden een stijging van de vergunde mestproductie tot gevolg.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, ik wil toch iets ter verduidelijking opmerken. Iedereen heeft er belang bij te weten over welke cijfers men praat. Ik heb het besluit hier niet voor mij liggen, maar voor zover ik weet is men verplicht om de zes maanden een evaluatie te houden.

De heer Leonard Quintelier : Dat staat in het decreet.

Mevrouw Vera Dua : Misschien moet deze discussie worden gevoerd op het ogenblik dat de technische evaluatie in de commissie gebeurt. Maar mijns inziens staat in de bepalingen van het uitvoeringsbesluit letterlijk dat er een zesmaandelijks evaluatie moet komen van de mesttoename. Als het zou gaan om cijfers over de voorbije jaren, dan vind ik in elk geval dat deze kwestie in het uitvoeringsbesluit – en eventueel ook in het decreet zelf – moet worden geherformuleerd. Zo niet, moet in het Staatsblad worden vermeld over welke periode het gaat. Men moet toch om de zes maanden cijfers publiceren over de mesttoename ? Dat is blijkbaar nog steeds niet gebeurd.

Minister Theo Kelchtermans : Als men als referentiejaar het jaar 1992 neemt, dan kan men terugvalen op de cijfers van het NIS. Op basis van die cijfers krijgt men een heel ander beeld dan op basis van de cijfers, voortvloeiend uit de vaststellingen van de Mestbank. Daarom zegt de heer Van Looy terecht dat men er zich voor moet hoeden om niet papieren maar echte dieren te tellen.

Men moet elementen vergelijken die vergelijkbaar zijn. Men mag geen appels met citroenen vergelijken. Op het vlak van de vergunningen is ondertussen ook een en ander gebeurd. Ook de Vlarem-indeling is gewijzigd. Een aantal dossiers die vroeger niet vergunningplichtig waren en die – zoals hier werd vermeld – vroeger wel in de NIS-telling waren opgenomen, zijn er nu aan toegevoegd. Ze werden achteraf in de cijfers als een bijkomende productie meegeteld. Ik ben het volledig met u eens dat, indien deze discussie ten gronde wordt gevoerd, ook deze kwestie volledig zal zijn opgehelderd. Men komt er trouwens telkens op terug.

Kelchtermans

Ik zal dan ook aan de Mestbank vragen dat dit schematisch en inhoudelijk helder naar voren wordt gebracht.

Vóór ik werd onderbroken, wou ik zeggen dat de normale vergunningsprocedure – dus voor de dossiers die vóór 31 december 1995 werden ingediend – ongeveer 6 maanden bedraagt. Hierdoor steeg in 1996 de vergunde fosfaatproductie met 840.000 kilogram. Ook dit is een geval van oogverblinding. Immers net vóór de vernoemde datum moesten nog een aantal vergunningsaanvragen worden ingediend. Deze procedure liep dus verder in 1996. Gemiddeld bedraagt de maximumtermijn waarover men daartoe beschikt, zes maanden. Vandaar de stijging. Ten gevolge van de vergunningsaanvragen die werden ingediend in 1996, werd slechts voor 40.000 kilogram fosfaat bijkomend vergund. Al deze cijfers zijn op het terrein controleerbaar.

Eenzijds gaat het dan om bedrijven die op 1 augustus 1995 vergunningplichtig zijn geworden ten gevolge van de wijziging van de Vlarem-indeellijst en die tot 31 januari 1996 via een vereenvoudigde procedure een vergunning konden bekomen. Anderzijds betreft het beslissingen waarover momenteel nog een hoger beroep lopende is. Als er, zoals u zegt, kans bestaat dat dit verkeerd wordt begrepen, dan zal ik aan de Mestbank vragen dat dit uitdrukkelijker en duidelijker in de publicatie van de productiecijfers in het Belgisch Staatsblad zal worden opgenomen.

Uw tweede belangrijke bedenking betrof het aantal gezinsveeteeltbedrijven. Uitgaande van de gegevens die de Mestbank ter beschikking heeft gesteld, kan ik u meedelen dat ongeveer de helft van het totaal aantal landbouwbedrijven niet als gezinsveeteeltbedrijf is genotificeerd. Dat komt overeen met een fosfaatproductie van ongeveer 22 miljoen kilogram, één vierde van de totale productie.

In het kader van de fosfaatarme voeders werd een belangrijke discussie gevoerd over de uitscheidingsnormen. In de omzendbrief die vandaag door de Vlaamse regering is goedgekeurd, werd juist dat gedeelte van ons voorstel uit deze technische besprekingen afgevoerd, omdat we daar nog niet helemaal uit zijn. Mijn kabinet heeft professor De Wilde de opdracht gegeven de uitscheidingsnormen wetenschappelijk te beoordelen. Tegen het einde van april zal hij hierover een eindverslag indienen. Op dat ogenblik zal ik over talrijke elementen beschikken om een beslissing te nemen

over dit ontbrekende deel, waarover discussie blijft bestaan op het terrein. We blijven er uitdrukkelijk voorstander van om het gebruik van fosfaatarme voeders aan te moedigen : dat is immers een bron-gerichte aanpak. We hadden nochtans de afspraak gemaakt dat dit enkel voor 1996 zou gelden en dat we in 1997 bijkomende gegevens moesten hebben, ook over de uitscheiding zelf. Welnu, we hebben deze niet. We zullen ze pas hebben op het einde van april. Op dat ogenblik zal de discussie terzake dus worden afgerond.

Op uw vragen wil ik het volgende antwoorden. De toename van de veestapel zal als volgt worden gereduceerd : bij hernieuwing van de vergunning van niet-gezinsveeteeltbedrijven zal 25 procent van de vergunning worden ingetrokken zonder dat het aantal dieren onder de grens van het gezinsveeteeltbedrijf komt. Bij melding van overname van een vergunning van een niet-gezinsveeteeltbedrijf zal 25 procent van de vergunning worden ingetrokken, zonder dat het aantal dieren onder de grens van het gezinsveeteeltbedrijf zou komen.

U hebt al enkele actuele vragen over de mestverwerking gesteld. Ik heb deze thematiek ook in de beleidsbrief voor 1997 opgenomen. We hebben geponeerd dat in samenspraak met de provincies en andere instanties een coördinatiecentrum voor de mestverwerking wordt opgericht. Wij geven dus geen subsidies aan industriële initiatieven. De sector moet die zelf financieren. De overheid kan wel mensen samenbrengen in een studiesyndicaat, om te onderzoeken of er een initiatief mogelijk is. Dat is zeker zo als provincies en andere instanties een deel van de verantwoordelijkheid opnemen. Wij werken op die manier aan een beperkt aantal initiatieven mee. De heer Stuyckens van de Mestbank is trouwens voorzitter van dit coördinatiecentrum. De heer Vandervoerde, directeur-generaal van ALT, heeft er voor het gewest zitting in. De bedoeling is dat in dit coördinatiecentrum de privé- of openbare initiatieven van mestverwerking kunnen worden geadviseerd en bijgestuurd.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : U praat over openbare mestverwerking. Bedoelt u dat de overheid ook aan mestverwerking gaat doen ?

Minister Theo Kelchtermans : Wij hebben niet geparticipeerd in een initiatief zoals dat van varkensfokker Danis. Twee provincies hebben een gezamenlijk initiatief genomen. Ze vragen ook dat het Vlaams Gewest via de Vlaamse Landmaatschappij – de Mestbank – zou participeren in de

Kelchtermans

activiteiten van hun studiesyndicaat of coördinatiecentrum, en vragen te helpen om een gemeenschappelijk overleg te organiseren. Wij hebben tot op heden altijd gemeend dat we in de prefase kunnen meewerken. Indien daaruit volgt dat er een industrieel initiatief kan worden genomen, dan zal het Vlaams Gewest of de Mestbank daar niet in participeren. Dat sluit niet uit dat er economische expansiesteun komt indien het om een economisch initiatief gaat.

De heer André Denys : U zegt dat de rol van de overheid zich vandaag beperkt tot de steun aan een studiecentrum. Er worden dus geen subsidies gegeven of geparticipeerd. Er kunnen alleen subsidies in het kader van de economische expansie gebeuren. Dat is een duidelijk standpunt. Hoeveel initiatieven van industriële mestverwerking zijn er nu ?

Minister Theo Kelchtermans : Ik geloof dat er twee initiatieven zijn.

Mevrouw Vera Dua : Wat is het tweede ?

Minister Theo Kelchtermans : Het Gentse initiatief.

Mevrouw Vera Dua : Dat bevindt zich nog in een voorbereidende fase.

Minister Theo Kelchtermans : De twee initiatieven tot nu toe – ik denk dat het er twee zijn – zijn ten eerste samenwerking met de twee provincies, en ten tweede een initiatief waarin we via de Mestbank in de studiefase participeren.

Mevrouw Vera Dua : Ik zou ter verduidelijking willen zeggen dat sommige initiatiefnemers een beroep zullen doen op Europese subsidies.

Minister Theo Kelchtermans : De vraag is echter wat het Vlaams Gewest doet.

Mevrouw Vera Dua : Ik vind dat er rond de subsidiëring al wat meer omfloerste taal wordt gesproken.

Minister Theo Kelchtermans : We hebben van in het begin gezegd dat de overheid hier niet zou subsidiëren. Dat is conform met het hele afvalbeleid. De overheid zal ook bij mestverwerking niet subsidiëren. Het is een economisch initiatief. De minister van Economie kan helpen op het vlak van de economische expansie. Dat is dan een economisch investeringsinitiatief.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik vraag me af wat de zin is van de oprichting van provinciale studiesyndicaten. Er zijn op het vlak van mestverwerking toch industriële initiatiefnemers. Wat moet men nog gaan bestuderen ? Men kent de procédés. Er zijn er verschillende mogelijk. Wat is dan in feite de opdracht van die provinciale studiesyndicaten ?

Minister Theo Kelchtermans : De opdracht is om via samenwerkingsverbanden een oplossing voor mestoverschotten te vinden in mestverwerking via industriële initiatieven. Als dat industriële initiatief haalbaar wordt geacht, is het aan hen om verdere initiatieven te nemen. Daar houdt de opdracht van de Vlaamse overheid op – die van de provinciale overheid trouwens ook. De resultaten van de coördinatiecentra kunnen worden opgevraagd.

Ten derde heeft de Mestbank opdracht gekregen tegen 1 juni een grondige statistische analyse inzake de gezinsveeteeltbedrijven op papier te zetten. Deze gegevens zullen worden gebruikt voor de evaluatie in 1998. Los daarvan heeft de Vlaamse regering een omzendbrief goedgekeurd waarin het begrip gezinsveeteeltbedrijf nader wordt omschreven.

U stelde ook vragen over de – volgens u minimale – verscherpte aanpak van de kwetsbare gebieden. U denkt dat de cultuurlandbouw prioriteit krijgt. Ik spreek dat echter tegen. Op 4 februari werd aan de Vlaamse regering een nota voorgelegd over de digitale lokalisatie en het beheer van cultuurgronden en gronden met een natuurfunctie. Het tweede gedeelte van dit project omvat nu juist de aanmaak van een digitaal ruimtelijk bestand van de gebieden met een natuurfunctie, met inbegrip van de kwalificatie door een herwerking van de biologische waarderingskaart. Het Instituut voor Natuurbehoud heeft de opdracht gekregen binnen een periode van twee jaar alle gebieden met een natuurfunctie, zoals vermeld in het Mestdecreet, digitaal ruimtelijk juist te lokaliseren op een middenschalig niveau. Het is de bedoeling dat we in 1998 weten welke gebieden eventueel door landbouw kunnen worden overgenomen. Indien blijkt dat sommige gebieden weinig natuurwaarde hebben, kunnen ze beter landbouwgebied worden.

Het omgekeerde is evengoed mogelijk, landbouwpercelen kunnen een natuurbestemming krijgen. Dat hangt af van de biologische waarderingskaart. Er zal een waardering worden toegekend die als basis kan dienen voor de integrale uitvoering en de ondubbelzinnige toepassing van de vermelde arti-

Kelchtermans

kels van het decreet. Een naar het mestdecreet gerichte kartering en vertaling moet tegen eind 1997 zijn afgerond door het Instituut voor Natuurbehoud.

Op 20 december 1996 kreeg de Vlaamse regering bericht van de tussentijdse evaluatie en de knelpunten gesignaleerd door de verschillende belangengroepen. Ik heb u gezegd hoe de aanpak zou zijn. Ten eerste : een aantal technische verduidelijkingen via interpretatie, de omzendbrief leent zich daartoe. Ten tweede : besluiten inzake de noodzakelijke aanpassingen. Ten derde : evidente decreetswijzigingen kunnen worden voorgesteld aan het Vlaams Parlement. De echte evaluatie vindt, conform de afspraken, plaats in 1998.

Ik heb hiermee de tussentijdse stand van zaken uiteengezet. Mijn ervaring is dat de twee sectoren, natuur en landbouw, nog steeds tot een voor beiden aanvaardbare oplossing willen komen. Ik verwacht dat we halverwege 1997 kunnen stemmen over het decreet natuurbehoud. In het Minaplan kunnen we een aanzienlijke financiële inspanning voor de uitvoering van het decreet vastleggen. De begeleiding van het MAP vergt veel tijd en werk. De landbouwsector voelt zich vaak gefrustreerd door de traagheid waarmee de vergoedingen bijvoorbeeld aankomen.

Ze erkennen evenzeer dat het werk, dat tot op heden door de Mestbank is geleverd, beantwoordt aan de afspraken die gemaakt zijn. Ze kunnen vaststellen dat de vergoedingen die betaald moeten worden, op komst zijn. Er moet echter wel rekening worden gehouden met de tijd die het samenstellen van de dossiers in beslag neemt. De som van 1,1 miljard frank die daarvoor voorzien was, kan in de loop van de eerste helft van 1997 integraal aan de rechthebbenden worden uitbetaald.

Daarmee is tot op heden mijn evaluatie van het Mestactieplan, in zijn technische beoordeling, en conform de afspraken die we hebben gemaakt, een positieve evaluatie.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, u had oorspronkelijk beloofd dat in de loop van de maand januari een uitgebreide evaluatie zou gebeuren door de commissie voor Leefmilieu. Om echt grondig in te gaan op een aantal technische zaken zal het inderdaad nodig zijn om met de commissie voor Leefmilieu een debat te voeren met de

mensen van de Mestbank over de concrete uitvoeringsmodaliteiten. Mijn vraag is of u bereid bent om dit op korte termijn te organiseren. Ik weet dat de voorzitter van de commissie voor Leefmilieu hierop aandringt. Hij is zeker bereid om de agenda aan te passen.

Misschien nog iets over het decreet natuurbehoud. U hebt dit zelf vermeld. Ik meen te begrijpen dat het nog voor het reces aan het parlement zal worden voorgelegd. Ik hoor dat men vanuit het landbouwmilieu de houding ten aanzien van het decreet natuurbehoud koppelt aan een aantal fundamentele wijzigingen van het mestdecreet. Is dit inderdaad juist ? Kunt u dit bevestigen of ontkennen ?

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik vind deze interpellatie zinvol. Volgens mij is bij de huidige stand van zaken een tussentijdse evaluatie noodzakelijk. Daarom wens ik het verzoek van mevrouw Dua te ondersteunen. Er zijn een aantal technische ingrepen gebeurd die aanleiding hebben gegeven tot omzendingbrieven. Daarom hebben we een met redenen omklede motie ingediend met de bedoeling een tussentijdse evaluatie te krijgen. Als de minister zich bereid verklaart om die te organiseren, dan vervalt uiteraard ons verzoek een met redenen omklede motie in te dienen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Ik kan dat bevestigen. Ik denk dat we er alle voordeel bij hebben om iedere onduidelijkheid inzake cijfers, uitgangspunten en dies meer op te klaren. Ik ga in op het voorstel. Het hangt van de commissievoorzitter zelf af om de werkzaamheden te organiseren. Ik zal hem vragen hiervoor een initiatief te nemen. Ik zal ook de Mestbank vragen zich hier grondig op voor te bereiden.

Op de laatste vraag van mevrouw Dua kan ik antwoorden dat er geen enkele koppeling is tussen het decreet natuurbehoud en het mestdecreet. Het decreet natuurbehoud heeft zijn eigen timing. We hebben pas het advies ontvangen van de Raad van State. Nu pas kunnen we verder. We kunnen nu ook het definitief ontwerp aan de Vlaamse regering voorleggen. Er is vroeger geen enkele koppeling van natuurbehoud aan het MAP geweest. Ook nu is er geen enkele koppeling vanuit landbouw, bij mijn weten, aan het decreet natuurbehoud.

Kelchtermans

Ik hoop dat ik het decreet natuurbehoud nog voor het reces aan het Vlaams Parlement kan voorleggen. Het advies van de Raad van State moet nu worden verwerkt. Dan kunnen we een definitief ontwerp aan de Vlaamse regering voorleggen, waarna het hier terechtkomt.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, aangezien de minister bereid is om in de commissie een tussentijdse evaluatie te maken, vervalt mijn schriftelijk verzoek om een met redenen omklede motie in te dienen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.30 uur.*

Voorzitter

BIJLAGE

MONDELINGE VRAGEN

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 5 februari 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de houding van een verpakkingsfirma ten aanzien van het afvalpreventieproject in Dilbeek*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

De verpakkingsfirma Tetra Pak heeft volgens de heer Johan Malcorps een aanval in de regel gelanceerd op de gemeente Dilbeek en het afvalpreventieproject van de OVAM dat daar loopt. Daarbij werden volgens het lid foutieve gegevens verstrekt over de afvalinzameling door de gemeente Dilbeek en werd op basis van een dubieuze extrapolatie het afvalbeleid van de gemeente in een kwaad daglicht gesteld.

Vindt de minister het normaal dat privé-firma's zich op een dergelijke brutale wijze mengen in de publieke besluitvorming ? Is dit impliciet ook geen aanval op het beleid van de minister die in het gemeentelijke milieuconvenant, meer bepaald in optie zeven, het Dilbeekse model impliciet erkent en als mogelijk model voor andere gemeenten promoot ? Vond de minister het niet nodig om op de aantijgingen van de verpakkingsfirma te reageren ? Dit staat volgens de heer Malcorps los van de vraag in welke mate de minister beleidsmatig het Dilbeekse experiment genegen is.

Kan de minister meedelen in welke mate het bedrijf Tetra Pak voldoet aan de recyclage-doelstellingen die het zelf voorop stelt ? Kan de minister met andere woorden bevestigen dat Tetra Pak 50 percent van haar verpakkingen recycleert ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

De minister antwoordt dat het niet zijn bevoegdheid is om op te treden in een conflict tussen een privé-bedrijf en een gemeente. In die zin is het volgens de minister ook niet opportuun om vanuit de Vlaamse regering te reageren op mededelingen die in dit verband door de betrokken partijen worden gedaan.

Het afvalstoffenbeleid richt zich inderdaad prioritair op preventie. Om de gemeenten te ondersteunen bij het voeren van een voorkomingsbeleid, werden in het nieuwe gemeentelijke milieuconvenant een aantal bepalingen over preventie opgenomen, zowel in de basisovereenkomst als in de optie zeven. In de subovereenkomst terzake wordt niet specifiek verwezen naar het Dilbeekse model. Er zijn volgens de minister in het Vlaamse Gewest nog tal van andere gemeenten die zeer goede resultaten halen met hun voorkomingsbeleid. Op dit ogenblik wordt door de OVAM trouwens nog onderzoek uitgevoerd naar de resultaten van het Dilbeekse project.

Wat de recyclagedoelstellingen betreft, zal ook het bedrijf Tetra Pak moeten voldoen aan de doelstellingen die werden opgenomen in het interregionale samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. Dit samenwerkingsakkoord werd recent door de parlementen van de drie gewesten goedgekeurd en kan nu snel in werking treden. Het legt volgende minimale recyclagepercentages voor verpakkingsafval vast : 40 percent in 1997 ; 50 percent en minimum 15 percent per verpakkingsmateriaal in 1999.

Wie zijn verplichtingen overeenkomstig het samenwerkingsakkoord niet nakomt, kan worden onderworpen aan een administratieve geldboete. Daarnaast is ook in de mogelijkheid tot strafrechtelijke vervolging voorzien.

3. Replieken

De heer Johan Malcorps is van mening dat de minister een privé-bedrijf dat misleidende informatie over preventie en recyclage verspreidt, kan tegenspreken. De minister hoeft zich niet te beperken tot het vaststellen of de opgelegde recyclagepercentages al dan niet worden gehaald. Het is bovendien niet duidelijk of de overheid wel over de middelen beschikt om dit na te gaan : hoe kan het minimum van 15 percent per verpakkingsmateriaal worden gecontroleerd ?

De heer Theo Kelchtermans antwoordt dat het toezicht op de naleving van het samenwerkingsakkoord wordt uitgeoefend door de Interregionale Verpakkingscommissie en de daartoe aangeduide ambtenaren van de bevoegde gewestelijke administratie. Ter attentie van de vraagsteller zal hij aan de OVAM vragen of zij reeds over gegevens beschikt aangaande de recyclage per verpakkingsmateriaal.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van donderdag 6 februari 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Georges Cardoen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de rechten van de sollicitant

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller merkt op dat in de media regelmatig personeelsadvertenties met werkaanbiedingen verschijnen. Sollicitanten die ingaan op personeelsadvertenties ontvangen in veel gevallen geen antwoord van de adverteerder. Dergelijk gebrek aan elementaire beleefdheid is sociaal onaanvaardbaar en ontmoedigt de sollicitant. Het maakt het hem ook moeilijker zijn zoeken naar werk te bewijzen. Het versterkt ook het vermoeden dat een aantal personeelsadvertenties eerder uit publicitaire overwegingen worden gepubliceerd dan wel ter opvulling van een echte achterliggende vacature.

Ook gebeurt het al te vaak dat sollicitanten die deelnemen aan selectieprocedures, verder op geen enkele wijze meer worden geïnformeerd over het resultaat van de doorlopen testen. Ook dit werkt bijzonder ontmoedigend en maakt dat een aantal sollicitanten na verloop van tijd alle pogingen terzake staken.

De vraagsteller vernam gaarne van de Vlaamse minister een antwoord op de volgende vragen.

1. Werd bovenstaande problematiek reeds onderzocht door de SERV ? Heeft de minister weet van andere onderzoeksinitiatieven terzake ? Kunnen deze mogelijke onderzoeken de bovenstaande stelling bevestigen ?

2. Heeft de minister weet van initiatieven die zouden zijn ondernomen door overheid of sociale partners om te komen tot een soort "gedragscode" voor werkgevers met betrekking tot bovenstaande problematiek ? Bestaat op Vlaams niveau een charter "Rechten van de sollicitant" ?

3. Heeft de minister enig zicht op de mate waarin deze problemen zich ook zouden voordoen bij selectieprocedures gehouden door gemeentebestu-

ren, OCMW's, provinciebesturen, regionale of federale overheden en hun instanties ? Werd hier al onderzoek naar verricht ? Bestaat voor deze instanties een "gedragscode" inzake het beantwoorden van sollicitaties of het meedelen van selectieresultaten ?

2. Antwoord door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

– Onderzoek van de problematiek door de SERV

De minister verklaart dat, alhoewel deze problematiek zeker niet nieuw is, deze problematiek nog niet echt het onderwerp is geweest van onderzoeksinitiatieven, ook niet van de SERV. Via de Interministeriële Conferentie van Tewerkstelling zal de minister zeker ook nog bij de federale minister van Tewerkstelling en Arbeid, mevrouw Miet Smet, informeren naar eventuele onderzoeken of evaluaties.

– Ondernomen initiatieven door overheid of sociale partners m.b.t. een "gedragscode"

De minister stipt aan dat er inderdaad een aantal initiatieven zijn genomen om te komen tot een soort gedragscode.

Op federaal niveau is er de CAO nr. 38 van 6 december 1983 betreffende de werving en selectie van werknemers, die een aantal normen vastlegt en gedragsregels bepaalt in verband met een selectie en aanwerving van werknemers.

In deze CAO wordt uitdrukkelijk bepaald dat de werkgever voldoende informatie over de arbeidsplaats moet geven. Tevens wordt gespecificeerd welke gegevens een werkaanbieding moet bevatten (hoofdstuk 4, punt 1, artikel 8).

Artikel 9 stelt verder dat de sollicitanten die beantwoorden aan de in de werkaanbieding vermelde functie-eisen, maar wier sollicitatie niet werd weerhouden, door de werkgever binnen een redelijke termijn van de ten aanzien van hen genomen beslissing schriftelijk op de hoogte moeten worden gebracht.

Onder punt 9 "Publicitaire werkaanbiedingen" wordt in artikel 18 bevestigd dat het aanbieden van fictieve arbeidsplaatsen om publicitaire redenen niet toegelaten is.

Deze CAO valt onder de federale bevoegdheid. De toepassing ervan dient dan ook door deze over-

heid, bij voorbeeld onder klachten, te worden gecontroleerd.

Op het Vlaams niveau is er de erkenningsregeling voor de outplacement-, wervings-, en selectiebureaus zoals vastgelegd in het decreet van 3 maart 1993.

Zowel in de gedragscode die door elk bureau moet worden onderschreven en toegepast (artikel 6, § 1, 21) als in de tekst waarin de rechten van de werknemer en de opdrachtgevende werkgever worden uiteengezet, wordt zeer nadrukkelijk en omstandig gesteld dat aan de kandidaten voldoende informatie moet worden verstrekt met betrekking tot de openstaande arbeidsplaatsen, de door de bureaus gevolgde werkwijze, de schriftelijke bevestiging van het al dan niet weerhouden van de kandidatuur en in voorkomend geval de redenen van afwijzing.

De volledige tekst van de gedragscode en van de rechten en plichten van de kandidaten en de opdrachtgevers werden als bijlage gevoegd bij respectievelijk het besluit van de Vlaamse regering van 8 december 1993 en het ministerieel besluit van 10 januari 1994.

Door de Afdeling Inspectie van de Administratie Werkgelegenheid wordt toezicht uitgeoefend op de naleving van deze bepalingen. Er werden, op dit specifiek segment van de "wervingsmarkt" zeker geen excessen vastgesteld.

Eveneens op Vlaams niveau is er het segment van de "wervingsmarkt" dat verloopt via de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. Waar de VDAB zelf bemiddelt of vacatures behandelt via o.m. Consult, worden de federale voorschriften terzake strikt gevolgd.

– Problemen in verband met selectieprocedures gehouden door gemeente- en provinciebesturen

De minister verduidelijkt dat deze problemen in feite behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk beleid en Huisvesting, de heer Leo Peeters.

De minister refereert in deze context aan de CAO van 18 juni 1993 waarin gestipuleerd wordt dat

voor gemeente- en provinciebesturen een examencommissie bevoegd is voor wervingen en bevorderingen.

Om de objectiviteit te garanderen wordt gesteld dat deze commissie moet bestaan uit deskundigen met uitsluiting van de leden van de gemeenteraad.

Minstens voor 50 percent moet de examencommissie bestaan uit deskundigen extern aan het bestuur, behalve wanneer de gemeenteraad op basis van een gemotiveerde verantwoording die verband houdt met de specificiteit van de te begeven betrekking beslist van deze laatste regel af te wijken.

Gemeenteraadsleden of leden van het college van Burgemeester en schepenen kunnen het examen als waarnemer bijwonen. Zij mogen evenwel niet deelnemen aan de beoordeling en de deliberatie.

Er zijn echter geen wetten die de te volgen selectieprocedure bij overheden reglementeren. Terzake werden ook nog geen onderzoeken verricht.

3. Replieken

De heer Cardoen dankt de minister voor zijn omstandig antwoord, maar kan zich niet van de indruk ontdoen dat de realiteit op de arbeidsmarkt voor de sollicitant wel enigszins afwijkt van het antwoord van de minister inzake de regelgeving. Vaak ervaren de sollicitanten geen al te positieve gevolgen in hun zoektocht naar werk.

De Vlaamse minister stipt aan dat op het Vlaamse niveau de outplacement- en selectiebureaus volop zijn ingeschakeld ten behoeve van sollicitanten. Er zijn geen klachten ingekomen nopens de werking ervan. Wat de CAO nr. 38 betreft, benadrukt de minister dat de toepassing hiervan behoort tot de federale bevoegdheidssfeer. Nochtans zal de minister niet nalaten om de problematiek van de rechten van de sollicitant aan te kaarten op de volgende Interministeriële Conferentie van Tewerkstelling, met de bevoegde federale minister van Tewerkstelling en Arbeid.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van donderdag 6 februari 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

**Mondelinge vraag van de heer Etienne Van Vae-
renbergh tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams
minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de
communautaire scheefftrekking inzake aanmoedi-
gingspremies arbeidsherverdeling**

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller merkt op dat de Intergouvernemente Conferentie binnenkort wordt afgesloten. Een van de belangrijke thema's is werkgelegenheid en tewerkstelling. Ook de inspanningen van de Vlaamse overheid om arbeid te herverdelen moeten in dat kader worden gezien.

Welnu, de Vlaamse aanmoedigingspremies voor arbeidsherverdeling genereren andermaal een communautaire scheefftrekking. Waalse en (Frans-talige) Brusselse werknemers worden in Vlaanderen beloofd indien zij kiezen voor arbeidsherverdeling. Vlamingen werkzaam in hun hoofdstad daarentegen vallen buiten de regeling. Het gaat hier over veel mensen en (grote) bedrijven met veel Nederlandstalige werknemers.

De vraagsteller vernam gaarne van de Vlaamse minister een concreet antwoord op de volgende vragen.

1. Kan de minister de maatregelen toelichten die hij reeds heeft genomen of nog denkt te nemen om aan deze scheefftrekking te verhelpen ?
2. Wordt daarbij gedacht aan de sluiting van een samenwerkingsakkoord met Brussel-Hoofdstad ? Wordt gedacht aan ruimere initiatieven in het kader van de Intergouvernemente Conferentie ?
3. Kan er niet voorzien worden in een regeling waarbij premies aan Brusselaars enkel kunnen mits reciprociteit (d.w.z. indien ook Vlamingen in Brussel ervan kunnen genieten) ?

*2. Antwoord door de heer Theo Kelchtermans,
Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling*

De minister merkt op dat de vraagsteller zijn vraag met betrekking tot de aanmoedigingspremies arbeidsherverdeling kadert in de Intergouvernemente Conferentie.

De Intergouvernemente Conferentie – gericht op een nieuw verdrag voor de Europese Unie – is inderdaad reeds ver gevorderd. Halfweg december 1996 gaf het Ierse voorzitterschap op de Europese Raad van Dublin reeds een aantal oriëntaties, waarover zoniet een consensus, dan toch al een uitgesproken meerderheid is bereikt onder de delegaties. Deze vormen de basis voor verdere onderhandelingen in de lente van 1997, onder het Nederlandse EU-voorzitterschap, die volgens plan zouden moeten worden afgerond tegen de Europese Raad van Amsterdam (juni 1997).

Met betrekking tot de werkgelegenheid liggen drie belangrijke aanpassingen in de lijn der verwachtingen.

In het voorontwerp-Verdrag is een volledig nieuw luik gewijd aan werkgelegenheid, naast het luik over het economisch en monetair beleid.

Een van de doelstellingen van de Unie, met name "bevordering van een evenwichtige en duurzame economische en sociale vooruitgang", zou worden uitgebreid met de expliciete zinsnede "alsmede een hoog werkgelegenheidsniveau".

Tenslotte zou bij de opsomming van de domeinen waarin de Unie kan optreden worden toegevoegd "het bevorderen van de coördinatie van het werkgelegenheidsbeleid van de Lidstaten teneinde het doeltreffender te maken voor het ontwikkelen van een gemeenschappelijke werkgelegenheidsstrategie".

Met dit laatste punt zal in het nieuwe verdrag – zij het slechts op impliciete wijze – waarschijnlijk worden verwezen naar de afspraken van Essen, en bijgevolg ook impliciet naar de daar vastgelegde prioriteiten, waaronder arbeidsherverdeling.

De vraagsteller snijdt vervolgens de problematiek aan van de aanmoedigingspremies voor arbeidsherverdeling en de Nederlandstalige werknemers in Brussel. Het stelsel van de aanmoedigingspremies voor arbeidsduurvermindering en voor loopbaanonderbreking vindt zijn oorsprong in de

Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie van 1993, en werd destijds opgestart door de minister-president Van den Brande, vanuit zijn bevoegdheid Economie. Het stelsel kende een moeizame start, maar opereert nu op kruissnelheid en werd vorig jaar nog bijgestuurd, onder meer om in te spelen op de ondervertegenwoordiging van mannen enerzijds en op het Europees ouderschapsverlof anderzijds.

Het weze duidelijk dat dit stelsel van aanmoedigingspremies kadert in de bevoegdheid van Vlaanderen als autonoom Gewest, en als dusdanig een territoriale toepassing kent. De premie kan door Vlaanderen enkel worden toegekend aan werknemers werkzaam in bedrijven op het Vlaamse grondgebied voor zover ze aan alle specifieke voorwaarden van het stelsel voldoen. Omgekeerd zou de premie alleen kunnen worden toegekend aan Nederlandstalige (of Franstalige !) werknemers, werkzaam in Brussel, indien ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vanuit zijn eigen autonome gewestbevoegdheid, dergelijk premiestelsel zou opstarten.

De minister attendeert de vraagsteller er evenwel op dat deze nalaat erop te wijzen dat bij de regeling voor de openbare sector (waar enkel voor loopbaanonderbreking en niet voor arbeidsduurvermindering premies worden toegekend) de Vlaamse overheid als concrete werkgever- en dus niet vanuit de gewestbevoegdheid – premies toekent in het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse Openbare Instellingen en het Nederlandstalig Onderwijs in Brussel.

De minister beaamt dat het belang van de problematiek die door de vraagsteller wordt aangekaart, zeker niet kan worden ontkend, vermits deze problematiek reeds aanleiding gaf tot heel wat besprekingen in bilaterale contacten tussen de verschillende gewesten. Bovendien werd het Vlaams stelsel, samen trouwens met de andere maatregelen van het Vlaams Werkgelegenheidsoverleg, door de minister-president uitvoerig gedocumenteerd in formele contacten met de federale overheid en de andere gewesten, bijv. ter voorbereiding van de Belgische bijdrage aan het Europese Witboek in 1993. Het Brusselse Gewest liet daarop reeds herhaaldelijk en in verschillende contacten zijn interesse voor het Vlaams stelsel blijken. Het is echter aan de Brusselse overheid om – op autonome wijze – te beslissen of vanuit de eigen gewestbevoegdheid, en met de daartoe voorziene middelen, in Brussel een analoog stelsel wordt uitgebouwd.

3. Replieken

De heer Etienne Van Vaerenbergh dankt de minister voor het omstandige antwoord. Vervolgens benadrukt de vraagsteller nogmaals het belang om de in zijn vraag aangesneden problematiek van nabij te blijven opvolgen, gelet op het belang van dit maatregelenpakket voor jonge gezinnen met kinderlast. Vervolgens pleit de vraagsteller nogmaals voor een gedegen overleg tussen de verschillende gewestregeringen terzake.

– Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Cultuur en Sport

Vergadering van woensdag 26 februari 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Joachim Coens tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn over de uitvoering van het museumdecreet*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

De heer Joachim Coens stelt dat het Vlaams Parlement op 19 december 1996 unaniem het museumdecreet goedkeurde. In artikel 15 van dit decreet staat dat het decreet in werking treedt op 1 januari 1997, met uitzondering van de subsidiëring die pas in werking treedt op het moment dat de Vlaamse regering dit bepaalt. Hij merkt echter op dat er op de begroting 1997 voor het museumbeleid een krediet is voorzien van 145 miljoen frank.

De vraagsteller vermeldt dat de uitvoering van het decreet inzake de erkenning is vastgelegd op 1 januari 1997, maar dat hij in de pers een bericht heeft gelezen waarin stond dat de minister tijdens een overlegvergadering met de gedeputeerden voor Cultuur van de vijf Vlaamse provincies, de VVP en de VVSG, meegedeeld heeft dat hij 1997 beschouwt als een overgangsjaar voor het museumbeleid : "In de loop van 1997 zullen de uitvoeringsbesluiten worden uitgewerkt, zodat de procedure voor de erkenning van musea in 1998 kan gevoerd worden".

Op basis van de opvolging van het beleid, heeft de heer Joachim Coens de volgende vragen :

– wat is de correcte timing van de uitvoering van het decreet ?

– als de minister vasthoudt aan dit uitstel, op basis van welke reglementering zal het reeds voorziene budget van 145 miljoen frank in 1997 worden toegerekend ?

– wanneer zal de minister de uitvoeringsbesluiten in de Commissie komen toelichten ?

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De minister antwoordt dat hij een stand van zaken zal geven van de uitvoering van het museumdecreet.

Het museumdecreet wordt inderdaad in twee snelheden uitgevoerd, nl. de erkenning enerzijds en de subsidiëring anderzijds. Hij zal zijn belofte nakomen om deze uitvoeringsbesluiten ook aan de Commissie voor Cultuur en Sport van het Vlaams Parlement voor te leggen, ook al ligt de uiteindelijke verantwoordelijkheid bij de Vlaamse regering. Deze uitvoeringsbesluiten zijn echter nog niet klaar.

De minister verduidelijkt dat hij de uitvoeringsbesluiten in overleg met de verschillende actoren wil opstellen. Daartoe werd een verscheiden en deskundige stuurgroep samengesteld met museumdeskundigen, vertegenwoordigers van de museumraad, de Vlaamse museumvereniging, de VVSG, de VVP en de administratie. Uit dit overleg zal een voorstel voor de uitvoeringsbesluiten gedestilleerd worden, specifiek met betrekking tot :

- de erkenningsprocedure ;
- de niveauspecifieke indeling ;
- de criteria voor subsidiëring ;
- de taakomschrijving van de museumraad ;
- de criteria voor pilootprojecten, overkoepelende initiatieven en de eigen musea.

Dit voorstel wordt bij de minister verwacht tegen midden mei 1997. Begin juni 1997 zal dan dit voorstel besproken worden in de Commissie voor Cultuur en Sport. Tegen eind juni 1997 moet de Vlaamse regering haar goedkeuring geven aan de uitvoeringsbesluiten zodat deze tegen juli 1997 van kracht zijn. De subsidiëring zelf zal in het nieuwe stelsel wellicht ingang vinden op 1 januari 1998. Dit is mogelijk vermits erkenning en subsidiëring strikt van elkaar zijn gescheiden.

Voor de subsidiëring van de musea in 1997 zullen de decretale erkenningscriteria als leidraad gelden voor het advies van de museumraad. De musea hebben dan ook reeds op 11 maart 1996 een omzendbrief gekregen waarin uitdrukkelijk vermeld staat dat de subsidiëring van de afzonderlijke musea nog onder de oude procentuele wetgeving van werkings- en bijzondere subsidies valt. De

minister laat aan het verslag een overzicht toevoegen betreffende de begroting 1997 (Bijlage 1).

De erkenningsaanvragen kunnen na de goedkeuring van de uitvoeringsbesluiten worden ingediend, samen met de gevraagde beleidsnota, met als doel tegen het eind van het jaar uitspraak te doen over de eerste erkenningen.

Ondertussen worden nog een aantal noodzakelijke stappen gezet. Zo moet de administratie die instaat voor het museumdecreet en slechts over anderhalf personeelslid beschikt, dringend worden versterkt. De procedure om drie bijkomende contractuele museumconsulenten aan te werven is ondertussen ingezet. Deze drie zullen thematisch werken aan de publiekswerking, de automatisatie museumregistratie en het collectiebehoud en -beheer. Anderzijds hebben de vijf provincies zich ondertussen geëngageerd om uiterlijk in 1999 de musea in de respectievelijke provincie te laten begeleiden door een museumconsulent. De thematische consulenten zullen na verloop van tijd worden uitgebreid tot vijf. Deze groep van provinciale en centrale museumconsulenten, in totaal 10 consulenten, zal een belangrijk overlegplatform worden voor de overheid en het museumlandschap betreffende het museumbeleid.

Daarnaast voorziet het actieplan 1997 ook een reeks van voorbereidende initiatieven die een draagvlak moeten vormen voor de uitvoering van het museumdecreet. Deze initiatieven zullen bekostigd worden met de middelen die van het budget overblijven na subsidiëring van de musea en conform de omzendbrief van 11 maart 1996. Zo is er bijvoorbeeld de vorming van het museumpersoneel. Momenteel werkt men, samen met Neder-

land, aan een invulling van de vormingsnood, wat het profiel is van een aantal personeelsfuncties, wie voor de opleiding kan instaan enzovoort.

Een ander element van het actieplan 1997 is de opzet van een 'museumfonds/reproductiefonds'. De minister beseft ten volle dat de voorziene 145 miljoen frank subsidies slechts een laag bedrag vormt voor een degelijk museumbeleid. Daarom zal worden nagegaan of men de reproductierechten van het cultureel erfgoed in de musea via een gemeenschappelijk fonds kan valoriseren met een maximale terugvloeit van de opbrengsten naar de inbrengende musea. De uitstraling en verspreiding van het cultureel erfgoed van de Vlaamse musea kan hierdoor worden gemaximaliseerd.

3. Repliek

De vraagsteller stelt dat hij nu een duidelijker beeld heeft gekregen van wat er met de middelen in 1997 zal gebeuren, namelijk met toepassing van de omzendbrief van 11 maart 1996. De middelen van 1997 worden dus niet alleen gebruikt voor de musea, maar ook voor overkoepelende initiatieven ten gunste van de werking van de musea ?

De minister beaamt dit. De uitvoeringsbesluiten m.b.t. de subsidiëring gaan pas in op de datum die de Vlaamse regering zal voorstellen. Het zou materieel onmogelijk geweest zijn om in goede omstandigheden te starten als dit was ingegaan op 1 januari 1997.

– *Het incident is gesloten.*

**Bijlage 1 BUDGETTERING BEGROTING 1997
(145,4 miljoen frank)**

(indicatieve raming)

1. Subsidies aan musea of ten gunste van musea

- Werkingsubsidies aan musea (tot max. 40% van de kosten)
 - volgens regeling omzendbrief (uitgaven voor aanwinsten, presentatie en educatie, behoud en beheer – o.a. veiligheid). 40.000.000 BF
 - de erkenningscriteria gelden reeds als richtlijn
- Projecten van en ten gunste van musea (tot max. 60% van de kosten) 54.500.000 BF
 - opstarten steunpuntmusea 18.000.000 BF
 - projecten ter bevordering van de publiekswerving 13.000.000 BF

- samenwerkingsprojecten tussen musea (promotie, tentoonstellingen, wetensch. ondz.) 10.000.000 BF
- automatisatie en registratie collectiebeheer 5.000.000 BF
- piektraining – Vlaamse Museumvereniging 1.000.000 BF
- bijzondere projecten van musea (ontsluiting en presentatie ; verbeteren bewaaromstandigheden, veiligheid ; restauratie ; ...) 7.500.000 BF

2. Consulenten

- Aanstelling 3 Vlaamse museumconsulenten 6.900.000 BF
- Werking museumconsulenten 3.000.000 BF
- Samenwerkingsprojecten met de provincies 3.000.000 BF

3. Opdrachten en eigen projecten 38.000.000 BF

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Cultuur en Sport

Vergadering van woensdag 26 februari 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie over de ondersteuning van de kandidatuur van Rijsel voor de Olympische Spelen in 2004*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

De heer Carl Decaluwé verwijst naar zijn interpellatie van 10 oktober 1996 met hetzelfde onderwerp als de huidige mondelinge vraag¹. In zijn antwoord op deze interpellatie stelde de minister dat hij principieel bereid was om de kandidatuur van de stad Rijsel te ondersteunen vanuit de Vlaamse regering en dat hij als voorzitter van het Comité der Regio's zou trachten Rijsel 2004 te ondersteunen.

De spreker stelt vast dat de datum waarop de eerste selectie zal gebeuren naderbij komt. Op 7 maart 1997 worden in Lausanne namelijk de 4 of 5 steden-finalisten aangeduid.

De heer Carl Decaluwé vraagt :

– welke concrete stappen reeds door de minister als voorzitter van het Comité der Regio's werden gezet ?

– welke concrete stappen vanuit de Vlaamse regering werden gezet ?

– welke de resultaten zijn van deze inspanningen ?

– of er reeds formeel contact is geweest tussen de Vlaamse regering en Rijsel ?

Indien ja, wat zijn de resultaten van dit contact ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

De minister-president wenst vooraf op te merken dat de spreker omzichtig moet omspringen met het herhalen van vragen over hetzelfde onderwerp om het gevaar voor een inflatie aan vragen en antwoorden te vermijden. Hij stelt dat hij weinig nieuws kan toevoegen aan zijn antwoord op de interpellatie van 10 oktober 1996 dat reeds zeer uitvoerig was.

Hij wenst vooreerst de voorwaarden die het Internationaal Olympisch Comité voorop stelt, in herinnering te brengen : de spelen dienen georganiseerd te worden door één stad die door het IOC wordt aangeduid ; slechts één stad kan per land zijn kandidatuur bij het IOC indienen ; deze kandidatuur dient gesteund te worden door het eigen nationaal Olympisch Comité ; de organiserende stad is zelf financieel verantwoordelijk voor de organisatie en dient hiervoor de nodige financiële waarborgen aan het IOC voor te leggen ; alle sportmanifestaties moeten in dezelfde stad plaatsvinden, tenzij het IOC een uitzondering toestaat voor andere locaties in hetzelfde land ; de steden moeten hun kandidatuur indienen overeenkomstig de door het IOC gestelde normen.

De minister herhaalt ook dat de Vlaamse regering niet op de hoogte is van de inhoud van het technisch dossier van Rijsel. Er werd noch vanuit de stad Rijsel, noch vanuit het Frans Olympisch comité of de Franse regering enig initiatief genomen naar de Vlaamse regering of het BOIC toe.

In het kader van de aangehaalde voorwaarden van het IOC, is het nu aan de stad Rijsel zelf om het IOC te overtuigen dat zij technisch, organisatorisch en financieel de beste kandidaat is. Hierin kan de Vlaamse regering geen enkele verantwoordelijkheid nemen.

Ondertussen heeft de Franse minister bevoegd voor de Sport echter op 25 februari 1997 via de media bekendgemaakt dat de stad Rijsel, in vergelijking met andere kandidaten zoals Rome, Athene of Buenos Aires, op infrastructureel vlak enorme tekortkomingen heeft. Zo zouden de sportinstallaties te ver uit elkaar liggen en zou er te weinig hotelaccommodatie zijn.

De minister-president wijst ook op het kostenplaatje dat aan deze organisatie verbonden is. De globale kosten zouden ongeveer 7,2 miljard Franse

¹ Handelingen Commissievergaderingen, Commissie voor Cultuur en Sport, 10 oktober 1996, 1996-1997, C7 – C-CUL1

frank, d.i. ongeveer 44,5 miljard Belgische frank, bedragen. De stad Rijsel moet zelf hiervan 3,7 miljard Franse frank investeren. De vraag kan en mag hier niet aan de orde zijn dat de Vlaamse regering daartoe een financiële bijdrage zou leveren.

Hij onderkent het belang van de mogelijkheid om de Olympische Spelen naar Rijsel te halen, en wil vanuit de Vlaamse regering deze kandidatuur mee blijven ondersteunen. Van zodra de kandidatuur van de stad Rijsel door de Franse overheid zelf positief wordt geëvalueerd, zal de Vlaamse regering zorgen voor de nodige impulsen. Hij voegt hier nog aan toe dat hij over deze problematiek met enkele Franse overheidsinstanties reeds verschillende informele contacten heeft gehad.

3. Repliek

De vraagsteller repliceert dat hij met deze vraag enkel de parlementaire controle heeft willen toepassen op de beloftes die de minister gedaan had in zijn antwoord op de vermelde interpellatie van 10 oktober 1996. Omdat hij andere geruchten had opgevangen, wilde hij enkel nagaan of het engagement dat toen beloofd werd, ook nagekomen was.

De minister-president stelt dat "twijfel de slechtste raadsman is". Het engagement dat hij op 10 oktober 1996 genomen heeft, zal hij ook nakomen. Er werden ondertussen reeds tal van informele contacten gelegd. In verschillende contacten die de minister-president heeft gehad met Franse regionale overheden, heeft hij niet nagelaten dit aan te kaarten. Het heeft echter geen enkele zin dingen te ondernemen als de Franse overheid zelf niet eens een aanzet geeft terzake.

– Het incident is gesloten.